

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.

Prejati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, do 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, oslono, preklici, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Karlova ulica št. 5, prilicno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan K 300—	celoletno K 420—
polletno 150—	polletno 210—
3 mesečno 75—	3 mesečno 105—
1 25—	1 35—

„Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročila doplačati.“
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 300 po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Karlova ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisano in zaščitno frankovano.
Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 120 K

Poštnina plačana v gotovini.

Kako je na Češkem?

V Pragi koncem febr. 1921.

Poslanska zbornica je sprejela zakon o stanovanjski reformi gladko, kakor se je pričakovalo. To je ena najaktualnejših postavk v tem zasedanju. Nadejati se je znatnega gradbenega gibanja, da se odpomore stanovanjski bedi, ki se občuti težko povsodi. Do 1. marca se imajo v odsekih obdelati prehranjevalni načrt in davčne predloge. Prehranjevalni načrt je bil v zbornici že predložen in po zakonu o zagotovitvi prehrane in poljedelske produkcije se ima od 1. julija t. l. dalje pripustiti trgovina z žitom in drugimi pridelki; to pa šele potem, ko oddajo zemljelodci 80% predpisane kontingenta iz žetve 1920 in ako se do 15. junija t. l. zagotovi dovoz 15.000 vagonov pšenice ali žita iz tujine. Cena moka se določa od 6. marca dalje za kruh po 2,90 Kč, za kuho po 5,10 Kč za kg. Glede prehranjevalnega načrta treba kompromisa med strankami. Ako pride do njega, stopi v razpravo na prvi teden v marcu. V soc. demokratskem klubu pa je kriza, ker je tam prevladala skupina Johanisa in Srba, zbog česar je predsednik Němec resigniral in je na njegovo mesto stopil Johanis. Poslanec Bechyně, ki je zastopal klub v takozvani »petki«, je šel na dvomesečni dopust. Klub se postavlja na stališče brezkompromisnosti v zadevah prehrane in davkov, novi predsednik pa proglasa tudi izpremembo v dosedanjem odnosu do ostalih strank delovne večine, hoče se udeleževati skupnih sej ostalih čeških strank samo od slučaja do slučaja, s čemur je ogrožen obstoj »petke«. K prehranjevalnemu načrtu in davčnim predlogom zahtevajo soc. demokracija v glavnem zagotovitev občinskih financ, ki so sploh skrajno slabe, s pomočjo državnih dohodkov in obratnega davka. Čutijo dobro odgovornost, kajti večina občin je v soc. dem. upravi. Ali s tem je ogrožen dobiček za državo in narodnogospodarski razvoj, tako da bi moglo priti do katastrofe. Izvedba prehranjevalnega načrta more odpraviti privilegirano gospodarsko pozicijo delavskih razredov, da konsumi izgube svoje prednosti, proti temu pa se brani socialni demokracija.

Ljudsko štetje se je izvedlo v celoti mirno, razen nekaterih nemških nagajivosti. Iz Avstrije so hoteli pripeljati na Moravsko cele čete, ali na primer v Znoimu je bila taka ekspedicija ustavljena in poslana nazaj. Prišlo je do nasilnosti proti komisarjem (v Voljkovicah na Moravskem), ker so nemške občine vršile zajedno privatno štetje, pa jim je bilo po večini zabranjeno.

Te dni se je dokončal tudi boj reformne katoliške duhovščine za eksistenco njene »Jednote«. Skončal se je za njo neslavno, kajti duhovščina je kapitulirala pred Rimom. Na občnem zboru »Jednote« je bil sprejet predlog, da se »Jednota« razide. Namesto nje se imajo osnovati organizacije duhovščine po posameznih diecezah, in sicer takozvani diecezni zbori, ki bi se spojili v deželne organizacije in te v enotno državno organizacijo formacije. V novih diecezih zborih bodo odločevali škofje in težnje po liturgičnih in stanovskih reformah se tam ne bodo mogle uveljaviti.

V najkrajšem času stopi v življenje nova važna institucija za delovanje na polju zblíževanja med Čehoslovaki in Jugoslovenci. Snuje se »Československo - jhioslovenska Liga«. Pripravljalno delo je že dozorlo. Na oklicu čitamo imena vseh čeških in jugoslovenskih delavcev in korporacij, v tem pogledu v postev prihajajočih. Namen Lige je, delovati v smeri kar najtežjega zblíževanja, zlasti kulturnega in spodobnega, med kraljestvom SHS in republiko Čehoslovaško, kar se ima doseči z vzajemnim spoznavanjem obeh narodov in z jasnim pojmovanjem družbenih ciljev. Liga bo seznanjala Čehoslovaški narod z jugoslovenskimi vprašanji, delujoč zajedno tudi v jugoslovenski javnosti. To delo bodo vršili v posameznih mestih Čehoslovaške republike odbori s predavanji, jezikovnimi tečaji, debatnimi večeri, sestanki, shodi itd. Spoznavanje Jugoslovenov bo širil tudi mesečno izhajajoč list Lige, člani ga bodo dobivali brezplačno, potem brošure, knjige, knjižnice in čitalnice. Člani Lige morejo biti Čehoslovaki in Jugoslovenci. Ali s dvoma, da je delovanje v tej smeri dandanes silno potrebno.

Uvažujmo samo, da je Čehoslovaško-jugoslovenska sloga, utrjena v boju proti stoletnemu sovražniku, prešla v državno zvezo, potrjeno z beogradsko pogodbo. Ali šela, ko dobi ta zveza pravo razumevanje v širokih masah, se bo mogla na nje nasla-

njati. To doseči, v nji buditi ljubezen do bratov Jugoslovenov, to si je postavila za krasno in vznešeno nalogo »Československo - jhioslovenska Liga«. Želimo popolnega uspevanja v prosep obeh narodov!

Pismo iz Bosne.

Lovački dvorac prestolonaslednika Aleksandra. — Priprave za novinarski kongres v Sarajevu.

(Od našeg dopisnika.)

U Sarajevu koncem februarja. U Han Pijesku, u istočnoj Bosni, podiže se lovački dvorac prestolonaslednika Aleksandra. Ako to nije izričita želja prestolonaslednika, onda je bilo suviše podizati dvorac u Han Pijesku, dok imade u drugim krajevima Bosne prekrasnih, upravo monumentalnih dvoraca.

Na romantičnoj obali Une u severozapadnoj Bosni kraj Bihaca ponosno se vije u znak grad Ostrožac na stirmim klisurama koje okomito padaju u rijeku. Stari grad Ostrožac potpuno je renoviran u gotskom stilu, krovu i znojem naroda, koga je potjerao na taj teški posao famozni austrijski arhitekt nekdani bihački okružnik Sterks. (Umro je pred par mjeseci). Sterks je dobio grad od austrijskog cara, a upotrebišv svoju okružničku moć digao je čitavo okružje, da mu besplatno radi vilinske dvore. Dosta je spomenuti da imade taj dvorac preko 85 soba, dvorana i mramornatih prostorija, a od toga imade 32 salona i lovačkih etablismana. Za volju tog silidžije sagrađena je cesta prema Bihacu tako, da se u serpentinama diže sve do vratiju njegovog dvorca a da se svesli u tu visinu vodovod i električno svjetlo. Bez ikakvog pretjerivanja može se kazati, da je bivši bihački okružnik Sterks imao ljepši dvorac nego li ikoji vladar Evropa u Evropi. Sad stanuje još uvijek u njemu njegova familija.

To narodno dobro poklonila je Austrija jednom svom vjernom slugi, a on ga je renovirao krvlju i znojem naroda, koji je strepio pod njegovom kanđijem. Narod ga je krvavo platio. Za to i jest narod njegov pravi vlasnik.

Zar ne bi bilo najzastavnije da narod to svoje vlasništvo pokloni svome Oslobođitelju Prestolonasledniku Aleksandru. Sramota je za državu i naciju, da to narodno dobro i danas u oslobođenoj domovini uživa familija famoznog austrijskog satrapa Sterksa.

Pripreme za konstituantu jugoslovenskog novinarskog udruženja o Evropi in Aziji, da prouči to bolezen. Uskrsu ov. god. u ponom su toku. Konferencije će se održati u svečanoj dvorani monumentalne sarajevske obćine, izgrađene u arapskom stilu. Učesnici kongresa imade na raspolaganje veliki hotel »Hercegovina« u kupalištu Ilidži, u kojem je stanovao Prestolonaslednik Aleksander prilikom svog boravka u Sarajevu. U Bosanskom Brodu dočekaće učesnike delegati sarajevskog udruženja novinara. Od Broda do Sarajeva vozio se u posebnim rezervisanim kupcima prvoga razreda. Između Sarajeva i kupališta Ilidže imade na raspolaganje u svako vrijeme poseban vlak. U tu svrhu podastira je molba ministarstva saobraćaja. Pripravni odbor počinu će se, da bude boravak gostiju u Sarajevu što ugodniji. Predviđeno je da mogu pojedini članovi povesti sa sobom i svoje gospodje, samo se moraju pravovremeno prijaviti sarajevskom udruženju. Sa intimnom zabavom, komersom ili se, biće spojen ples. Sa strane Zemaljske vlade, opštine grada Sarajeva, trgovačko - obrtničke komore i dr. izaći će u svakom pogledu u susret novinarima. Grad Sarajevo smatra se počašćenim što su ga jugoslovenski novinari odobrili za mjesto svog prvog konstitucionog kongresa.

Novo fašistovsko dlovanje v Trstu.

Naskok na Delavski dom, »Edinost« in srbsko šolo. Splošna stavka.

Zopet so divjali fašisti proti delavcem in proti Jugoslovenom. Blizu Kanfanara v Istri je bil v nedeljo ustreljen fašist P. Bevcjar (Bevčar) iz Gorice. Tržaški fašisti so bili namreč napravili izlet v Pulo. Avtomobil s fašisti so napadli komunisti, strel je radel omenjenega Bevcjara, na kar so napadali izginili. Ko so se vrnili fašisti v Trst, so sklicali takoj svoje tovariše na posvetovanje in sklenjeno je bilo maščevanje. Razven tega so prihajale v Trst vesti, da so Jugoslovenci jako surovo postopali v Logatcu z italijanskimi železniškimi uslužbenci, da so zasramovali italijansko zastavo itd. Ta

padalci izginili. Ko so se vrnili fašisti v Trst, so sklicali takoj svoje tovariše na posvetovanje in sklenjeno je bilo maščevanje. Razven tega so prihajale v Trst vesti, da so Jugoslovenci jako surovo postopali v Logatcu z italijanskimi železniškimi uslužbenci, da so zasramovali italijansko zastavo itd. Ta

lažnjiva poročila so se bolj podžgala že tako razgrete fašiste, da so zopet zadivjali.

Naskočili so Delavski dom v ulici Madonnina, pregnali iz poslopja osebo, potem pa vse rakmetali, razbili in na to zažgali poslopje. Varnostnih organov ni bilo blizu. Gasilci so mogli skrbeti le še za to, da se niso mele sosedne hiše. Bilo je to v ponedeljek zvečer. Poslopje je pogorelo. Škode je nad en milijon lir.

Fašisti so odšli na to proti »Edinosti«. V tiskarno niso mogli vdreti, ker je bila zastražena, vdri pa so v prlične prostore in tam Delavskemu podpornemu društvu raztrgali, kar so našli, razbili in pometali okrog.

Od tam so šli na Oberdankov trg, kjer so udri v bivšo Lenškovo gostilno »pri petelinu«, ki jo ima sedaj v našem neki regnicolo. Preiskali so vse goste in jih potem pregnali iz gostilne.

Potem so šli pred srbsko šolo poleg pravoslavne cerkve, krišoč »Alibasso la Jugoslavia!«. Vdri so v šolo in razbili, kar so dobili. Prišli na so karabinierji, ki so preprečili nadaljnje divljanje in razbijanje. V šoli so dobili italijansko zastavo, katero so odnesli s seboj.

Se ni bilo dosti. Šli so po ulici Rivo proti Sv. Jakobu, udri v prostore krožka »Spartaco« in jih zažgali. Gasilci so preprečili razširjenje požara. Pri Sv. Jakobu so streljali po ulicah.

Socialistična delavska zbornica je sklenila takoj protestno stavko. Šole so zaprte. Fašisti so izsilili, da je bilo izobešenih nekaj žanih zastav po mestu. Pri izgrejih je bilo lahko ranjenih nekaj oseb.

Tako se glasi na kratko poročilo iz Trsta. Divljanje si razdele fašisti vedno na dve strani: proti delavstvu in proti Jugoslovenom. Vsled kanfanarskega dogodka so zabesneli proti komunistom. Treba je bilo pa tudi naskoka na Jugoslovence in prav so prišle nesramne laži o Logatcu. Niti las se ni skrivil nobenemu Italijanu v Logatcu, tam še ostali se neovirano gibajo, ali za fašistovski Trst je trebalo laži in izmisli so si jih, da so mogli zopet naskočiti »Edinost«. Trgovski Trst išče prijateljskih stikov na vseh koncih in krajih, v nemali meri pri Slovanih, da bi mogel prosvetati in držati se proti preteči severni pomorski konkurenci, fašistovski Trst pa vsa taka stremilce nji sproti podira. Italija potrebuje pač nove vlade, ki bi zrla s krepko roko in brezobzirno udariti fašizem — drugače pa, ako pojde tako dalje, kakor je sedaj, bo kmalu Julijska Benecija s Trstom žarišče nemira in nereda, ki utegne Italijo stati jako drago!

Aleksander Dumas, sin: 28

Kiparjeva pravda.

Roman.
(Dalje.)

Spravil sem samega sebe v neprijeten in neumen položaj, ampak moje tisočere muke, ki so divjale od včeraj po meni, so dobile malo odvida.

Dobil sem Konstantina, ki me je iskal in sem mu povedal ves dogodek.

»Nespametno je,« je dejal, »a jaz bi bržčas tudi ne ravnal drugače. Objemi mojega očeta in svojega sina, in jaz poiščem medtem enega svojih tovarišev.«

Bili smo pravočasno na mestu sestanka. Izbral sem meče, ker sem znal precej dobro suvati; Serge se je boril bolje nego jaz in mi je priznašal. Ko sem to opazil, mi je bušnila kri v glavo. Položil sem levo roko pred čelo, zgrabil z desnico meč kakor sulico in sem napadel z vso močjo svojega nasprotnika. Ta ni pričakoval ostrega napada, zato ni mogel parirati, in tako sem mu prebodel levo stran.

»Sinek ni bil popolnoma pravilen,« je rekel z odločnim glasom, »ampak šteje. Ako umrjem, tedaj vedite, gospod, da mi je zelo žal, ker

sem vas žalostil; če pa ostanem živ, vam dajem še enkrat častno besedo, da ne bom imel z osebo, ki sva se zaradi nje borila, nikoli nikakih stikov več. Povedal sem jej to že.«

Potem se je onesvestil. Nesli so ga v bližnji grad, čegar lastnik nas je poznal, mi pa smo se odpeljali v Pariz.

»To je bilo krepko delo,« je menil Konstantin, ko sva bila sama: »ali ti je v tolažbo?«

»Da.«

»No, to je dobro. Upajmo, da Serge ozdravi. Dostojen človek je. Ti si žrtev in on je bedak pri tej stvari. Ničesar si nimata očitati. Kakšen obraz je pač napravila Iza, ko je čitla njegov sklep!? Sicer pa je morala biti zadovoljna s teboj kot soprogom!«

V Konstantinovem stanovanju je čakal postrežek s sledečim pismom zame:

»Kakor stoje sedaj stvari, mi ni treba ničesar več prikrivati. Feliksa vam ni treba obdržati. Saj ni vaš sin. Pooblastite me, da pridem ponj, potem ne boste o naju dveh nikdar več ničesar slišali.«

Izabela Clémenceau roj. Dobronowska.

Dal sem Konstantinu pismo. »Laže, to veš tako dobro kakor jaz. Vidi, da so uničeni njeni načrti, zato puha maščevanje. Rolena Do-

bronowska, to je izvrstno. Vse njeno bitje je v tej besedi. Vsej zadevi se moraš samo še smeati!«

Potem je dal postrežku pet frankov in dejal: »Povejte dami, da obdržimo otroka in odpotujemo. Plaćani ste. — Ti,« se je obrnil k meni, »bodi popolnoma miren. Feliks ne pride iz hiše moje sestre, in tvoja žena ne v hišo. Naprej, na pot!«

XXV.

Živel sem v Rimu delu. Nekega jutra sem dobil tole pismo:

»Tvoja žena je zopet tukaj. Odkrila je pač zlat rudnik, ker le tako si je možno razlagati njeno velikansko premoženje. Kupila je prekrasni hotel, ki ga je sezidal grof Attikoff ob Coursta-Reine z vsem pohištvom in vsem dragocenostmi vred. Dediču grofa, ki je pretekli mesec nenadoma umrl, je izplačala na roko dvainpol milijona. Še istega dne se je pripeljala s svojimi kovčgi. Grofove služabnike je najela vse. Samo prvi kočijaž, Anglež, je odšel, češ, da ne vozi »samostojnih« dam, o katerih človek ne ve, odkod so in kam spadajo.

Tvoja žena ima najlepše ekvipaže v Parizu. Sprejema samo gospode, a le redkokdaj in iz najfiniših krogov. V gledališču des Italijani in v operi ima ložo in vzbujala ond pri

vsaki predstavi pozornost. Lenša je kot kdaj prej in se imenuje madama Iza.

»Kraljica mati« je vedno tik nje in se svetlika kakor z demanti posuta tobačnica. Pred gledališčem jo pričakuje kočija, okrašena z grbom Dobronowske. Lakaj z napudranimi lasmi, v svilnenih nogavicah, svetlozeleno oblečen odpre kočijina vrata, dva vranca, vredna 20.000 frankov, s cvetlicami na glavah jo odpeljeta med splošnim občudovanjem. Od 4.—6. promenada v Bois de Boulogne v odprtem četerovprežnem vozu à la Doumont. Bela jezdana zeleno črtasta obleka. Kaj praviš k temu? Nikakih gospodov, vizite v loži in hotelu, sicer pa sama čednost. Nobenega starega prijatelja ni opaziti. Kaj pomenja to? Naš agent menic Moric ima zanjo menico za pol milijona frankov, ona pa ima demantov kakor otroci fižola.

Čui, kaj navaja kot enostavni vir svojega premoženja. Podedovala je par milijonov; natančne svote ne pove in tudi ne imenuje pokojnika. Gotovo pa je, da jo nekdo vzdržuje. Kdo? Nikogar ne imenuje, vsaj javno ne. Prav tajno govore o nekem inozemskem kralju. Tak luksus si more resnično dovoljevati samo kak kralj.

Toda kateri kralj? To je ono veliko vprašanje. Imenujejo jih več, am-

pak nikogar z gotovostjo. Oni, ki se suče okoli njega vsa stvar, se je baje zaljubil vanjo na prvi pogled; vodilja je dolgo za nos, in mnogo, mnogo je moral žrtvovati, preden ga je uslišala. Tako je zaljubljen, da pušča kar na vrat na nos svojo državo na cedilu in se pripelje incognito v Pariz. Tukaj je en dan ali eno noč, kakor baš nanese in potem zopet odpotuje. Prav tako naenkrat včasih tudi ona izgine za 48 ur. Takrat ne ve nihče, kje je, ker potuje sama.

Posli molče, bržčas ker ne ve do ničesar, saj sicer bi gotovo govorili. Madam Iza razburja vse mesto, in bogati postopajo so storiili vse mogoče, da bi zvedeli kaj. Zaman! Kralj, vedno samo kralj!

Zdelo se mi je potrebno, da te obvestim o teh dogodkih; tako boš vedel, kaj ti je storili, ako se vrneš v Pariz. Jaz se ne vznemirjam zaradi tega novega skandala; zaključil je končno zadevo med Teboj in podlo žensko. Vedno sem se bal, da jo vzameš zopet k sebi; poteni bi je ne bil odpustil, nego bi postal njen sokrivec. Ali iz takta ali iz ponosa se imenuje s svojim dekliškim imenom, kar je popolnoma prav. Sčasoma ne bo nihče več vedel, da je bila kdaj soproga poštenjaka, in to je glavna stvar.

Konstantin.

Politične vesti.

== Načelnstvo Jugoslovanske demokratske stranke se je posvetovalo o vprašanju izenačenja plač državnih nastaviteljev v vseh pokrajinah z ozirom na to, da so se draginjske razmere v vseh pokrajinah države v zadnjem času skoraj izenačile. Oddalo je svojim poslancem in demokratski zajednici poziv, da v tem smislu zastavi svoj vpliv in skuša čimprej doseči, da bo zadoščeno upravičenim želam državnih nastaviteljev. Tajništvo Jugoslovanske demokratske stranke v Ljubljani.

== Za Jugoslavijo. »Jugoslovanska Njiva« priobčuje na čelu lista članek naslovljen »Jugoslavija«, ki ga zaključuje takole: »Uverjeni smo, da bo ime »Jugoslavija« izvajalo v konstituantni sami zmago in da bodo vsi, ki v resnici mislijo demokratski, ki iskreno hočejo in žele naše popolno jedinstvo in se morda ne nadejajo v svojem tesnem nacionalnem po-movnanju, da bo eno od treh imen zmagovala, a da bosta druga dva zatemnela in sčasoma odpadla. Prav vsi enodušno glasovali za edino pravo ime, a to je »Jugoslavija«. Ako smo eno, dajte nam tudi eno ime. Ne brigajte se, da smo priznani od strani tujih držav kot kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. To korekturo bodo oni kot naši prijatelji in kot praktični ljudje radi sprejeli, saj tudi danes imenujemo naše kraljestvo »Jugoslavija«. Ne razjedini te, kar je Bog enkrat zjedini s krvjo in jezikom. Pa tudi ta jezik ne imenuje srbsko-hrvatsko-slovenski, marveč zakonite za kot jezik jugoslovanski, a mi vsi vemo kaj se razumeva pod tem imenom. Ali naj bomo bili tesnosrčni kot oni hrvatski sabor, ki je po prepovedi hrvatske imena sklenil, da naj se naš jezik zove jugoslovanski? Kaj čakate na novo zvezdo, ko ona, svetla in sijajna, že sije in vas boje v črni?«

== Medstrankarska konferenca. Beograd, 1. marca. Včeraj se je vršila tu medstrankarska konferenca, katere so se udeležili za radikalce Nikola Pašić in Velizar Janković za demokrate Voja Marinković ter zastopnik zemljoradnikov, socialnih demokratov in muslimanov. Razpravljalo se je o zelo važnih socialno-ekonomskih vprašanjih, a do definitivnega zaključka ni prišlo, marveč bodo vsa ta vprašanja ki so bila včeraj na dnevnem redu, še enkrat pretresali posamezni klubi. O vprašanju agrarne reforme se danes ni razpravljalo, pač na pride to vprašanje v pretres v eni prihodnjih sej.

== Senata ne bo? Na seji ustavnega odseka dne 1. t. m. se je razpravljalo o enodromnem in dvodromnem sistemu. Na preje se je razpravljalo o načelu, nato na o posameznostih. Jugoslovanski klub, republikanci in socialisti so se izjavili proti dvodromnemu sistemu. Tudi radikalci so se izjavili proti. Pri glasovanju je bil z ogromno večino sprejet enodromni sistem.

== Ali vstopilo v vlado ali ne? Zemljoradniški klub ima danes 2. t. m. plenarno sejo, na kateri bo končno rešil vprašanje glede sporazuma z vlado. Tudi muslimani imajo sejo, na kateri bodo postavili pogoje, pod katerimi bodo glasovali za ustavo vlade Nikole Pašića. Vedno bolj prevladuje mnenje, da bo ministrskemu predsedniku uspešno zagotoviti si podporo muslimanov in zemljoradnikov in da bo vprašanje ustave hitro rešeno.

== Iz demokratskega kluba. Beograd, 1. marca. Danes je imel demokratski klub sejo, na kateri se je bavil z napadi raznih beogradskih dnevnikov na ministra notranjih zadev, Milorada Draskovića. Izvolil se je poseben odbor, ki ima nalogo, da celo zadevo natančno preišče zbere material in ter poda javnosti protest proti takim napadom.

== Pašić nastopi proti Radićevcem! V parlamentarnih krogih trdijo, da se je vlada Nikole Pašića odločila, napraviti konec protidržavni agitaciji Radićevcev na Hrvatskem.

== Gospodarsko - fin. komite. Gospodarsko-finančni komite ministrskega sveta je z dne 28. februaria razpravljalo o gospodarsko-socialnih vprašanjih. Ta seja, kateri je prisostvoval tudi ministrski predsednik Pašić, bo svoje razprave nadaljevala. V parlamentarnih krogih sodijo, da se bodo stranke v vseh vprašanjih sporazumele in da bodo zemljoradniki in socialni demokrati za načrt ustave ministrskega predsednika Pašića.

== Reorganizacija v armadi. »Večerni« javlja iz Beograda: Ko se uveljavil zakon o vojni organizaciji, ki ga izdeluje generalni štab, bo na brze postavili vojni minister general Pešić, nov veljnik prve armade Petar Volović bo imenovan za novelnika generalnega štaba. General Vasić postane novelnik prve armade v Novem Sadu. V Zagreb pa pride za novelnika IV. armade general Krsta Smiljanić.

== Dr. Radić in dr. Bošnjak proti »Hrvatstvu«. Zagreb, 1. marca. Danes dopoldne sta se vršili pred tukajšnjim sodiščem dve zanimivi razpravi proti odgovornemu uredniku »Hrvatstva« G. Simonu Smilju. Tožila sta ga dr. Aleksander Radić in dr. Božidar Bošnjak radi dveh člankov, ki sta izšla v »Hrvatstvu«. Ta list je dne 19. novembra l. l. priobčil napad na dr. Radića, očitajoč mu dvoletnost. Dne 10. decembra pa je priobčil članek proti nekemu namestniku dr. Božidarju Bošnjaku vprašajoč se, kdo bo vodil Hrvatsko v tem članku mu očitajo »Hrvatstvo«, da je bil dr. Božidar Bošnjak za časa Avstrije konfident in da se je nahajal v konfidentni listi. Dr. Bošnjak je zahteval preiskavo

vo ter so polkovnik Antonijević, Toni Schlegel, Srgjan Budisavljević in drugi ugotovili, da so očitki »Hrvatstva« popolnoma neutemeljeni in da je bilo ravno narobe, da je bil dr. Bošnjak radi srbofilstva osumljen pri avstrijski, oziroma madžarski vladi. Obravnava ki je vzbudila v vseh političnih krogih veliko zanimanje, se je radi zaalživanja raznih prič prekinila in se nadaljuje jutri.

== Radićeva pot v Beograd. Zagreb, 1. marca. Danes bi moral odpotovati Stepan Radić v Beograd, a je potovanje odloženo, ker je baje v soboto obelzel za influenco. Pristaši njegove stranke so sklenili, da brez svojega voditelja ne odpotujejo. Kakor se zatrjuje, je nameraval Radić odpotovati v Beograd na specijelno brzojavno povabilo dr. Pavličića (Narodni klub). Iz krogov hrvatske republikanske seljaške stranke se izraža upanje, da bo Stepan Radić v 5 t. m. toliko okrevdal da bo lahko odpotoval v Beograd na sestanku klubov.

== Sprejedujejo tudi v Beogradu. O dogodkih povodom predavanja narodnega svečenika Miloševića v Ljubljani so obširno poročali tudi beogradski listi. Radikalni »Balkan« komentuje ekscese najetih klerikalnih služkinj povodom imenovanja predavanja takole: »Naši javnosti so sedaj po teh nemilih dogodkih v Ljubljani morda jasno, zakaj g. Korošec s svojo klerikalno stranko neprestano zahteva, da se v naši državi zaimajo v ustavi ženska volilna pravica. Njegova stranka ima v zapadnih krajih naše države silen vpliv med ženskami. Ženske, neznajše in občutljive, kakor moški, so bolj pristopne propovednim katoliškim župnikom. Čim so one pridobljene je z možmi lahek posel. Duhovnik bo preko njih lahko zavladal tudi v dušah mož in to vse v jednom cilju: da pridobita vera in cerkev gospodstvo nad državnim, narodnim in političnim mišljenjem in čustvovanjem ljudstva. In tako dobivata dr. Korošec in njegova stranka ad majorem dei gloriam večje število volilnih kroglice! To je bil torej cilj in smisel ženskih demonstracij v Ljubljani. Kakšen element bi one uvedle v naše politično življenje ako bi se jim že zdaj dopustilo, da v njem tudi odločujejo, pokazal je način omenjenih demonstracij. Tamošnji kraji imajo po hvalisanju g. Korošca in njegove stranke, najkulturnejše prebivalstvo, ki se je najbolj približalo idealom — evangeliju. Ali vendar so v teh krajih kjer so Koroševi pristaji merodajni propovedniki evangeljskih vrlin med ženskami in moškimi, priredile ženske v glavnem mestu Ljubljana javno brutalno demonstracijo. No, na koncu koncev jih ni smeti preostro obsojati. V njih je, v demonstracijah namreč, izrekovala človeška narava in to ne more popolnoma spreminiti niti gospod Korošec in naj je še tako pravičen in svet. Nasprotno, on to naravo vrača v primitivno obliko operirajoč v političnih odnosih med svojimi pristajši samo z mišljinami in čustvenimi podlagami človeške duše. Te podlage so pri ženskah silnejše kakor pri moških in zato so ženske iz Koroševe oblasti, kadar so zbrane v množicah, tako popadljive in surove. Ženske množice — pravi italijanski socialist Sighello — so vrhunske surovosti in barbarstva, v svojih ekscelah one daleko nadkriljujejo moške množice. Zmislite se — pravi dalje — v zgodovini kakršnokoli epohe pa boste našli epizode, ki bodo v Vaa zbudile naravno zeražanje radi neverjetne stopnje bestialnosti do katero so se povzpelle ženske, kadar stopijo na ulico in se zbere v množice. Koroševa stranka s svojimi verskimi, mišljinami in čustvenimi elementi vzgojuje ženske v svojih strankarskih oblištih za članice brutalnih množic, a ne za članice prosvetlene družbe. Te družali zlasti ženske, bi na poziv kakšnega Koroševega organa pod firmo »antikrista« križale ali sežgale kakršnekoli protivnika črne internacionalne ali to pomenja objektivno tudi da bi sežgale tudi somišljenika svobodne misli in vesti ter prijatelja državnega in narodnega edinstva.

== 32.000 vojaških procesov. »L'Epoca« poroča, da se opusti vojaška sodnija v Alessandriji in se od-totjajo vsi še nerešeni procesi vojaški sodniji v Torinu. Teh procesov pa je nič več in nič manj nego 32.000. Izmed teh se 15.000 procesov tiče oseb, ki se nahajajo v preiskovalnem zaporu. Ako je le v Alessandriji toliko procesov, koliko pa jih je drugod! Koliko stroškov! To se pravi na delo zapravljeni državni denar. In s številnimi vojaškimi procesi si Italija ne zgradi bodočnosti.

== Čiđerin o ruski zunanji politiki. »Daily Herald« priobčuje razgovor svojega dopisnika s Čiđerinom o zunanji politiki sovjetske Rusije. Čiđerin je izjavil med drugim: Angleški državniiki nam delajo krivico, ko trdijo, da podpiramo protibritansko politiko na vzhodu. Tako smo n. pr. s svojim vplivom preprečili komunistično revolucijo v Perziji. Do sedaj smo bili vedno v defenzivi, Anglija pa v ofenzivi, kar je razvidno iz njenih poskusov, da bi mobilizirala proti nam mohamedanske rodove v Afganistanu in v centralni Aziji. Moram pa reči da bo položaj v resnici postal kritičen, ako se ne podpiše trgovska pogodba. Le nam se je treba zahvaliti, da »modnišnice«, to je Mala Azija in centralna Azija, še ni zletela v zrak. Vzhodnih narodov ne moremo prepustiti njihovim usodi, ker bi drugače preje ali pozneje nastopili proti nam. Zato zahtevamo da vsebuje trgovska pogodba klavzulo, ki bo garantirala neodvisnost teh narodov. Nadalje je iz-

javil, da bi mu bila Amerika za vzpostavitev gospodarskih odnosov ljubša od Anglije. Wilsonove grožnje je rekel Čiđerin, nismo smatrali za resno. Wilsonovim idealističnim frazam ne verjamemo. Prepričan sem, da bo šla Amerika pod Hardingovo vlado Rusiji bolj na roko, kakor pa je to bilo doslej.

== Nova protiboljševiška vojska. Iz Vladivostoka poročajo, da je bivši poveljnik ruskih pomožnih čet v Franciji, general Lohvickij, organiziral novo protiboljševiško vojsko v Nikolsku.

== K uporabi ruskih mornarjev v Kronstadtu. Finsko časopisje priobčuje podrobnosti o uporabi ruskih mornarjev v Kronstadtu. Mornarji, med katerimi se je opažala že delj časa nezadovoljnost vsled aretacij njihovih delegatov v Moskvi in vsled pomanjkanja hrane so v seji sovjeta enoglasno sklenili, da odpovedo pokorščino centralnim sovjatom. Aretirali so vrhovnega komisarja baltiške mornarice in nastavili topove proti Petrogradu. Finsko časopisje trdi, da noče baltiška mornarica uti vedeti o komunizmu. Večina mornarjev je s protestom zapustila boljševiško stranko. Med mornarji, ki so precej religiozni, je močno razvit nacionalni čut. Mornarji so tudi zaprosili

Telefonska in brzojavna poročila.

NEMIRI V ITALIJI.

—d Florenca, 28. febr. Danes so se tukaj stopili fašisti in socialisti, ki so streljali drug na drugega. Šest oseb je mrtvih, nekaj je ranjenih.

—d Santo Ilario, 28. febr. Socialisti so tukaj napadli fašiste. Da se maščujejo nad njimi, so fašisti nato zažigali poslopje, v katerem so lokalni delavske zbornice. Nekaj oseb je težko poškodovanih. Policija je odredila celo vrsto aretacij.

MADŽARSKA IN NARODNOSTNE MANJŠINE.

—d Budimpešta, 28. februaria. Minister zunanjih poslov dr. Gratz, ki je bil včeraj poverjen z začasnim vodstvom ministrstva za narodne manjšine, je danes sprejel uradnike tega ministrstva. Dr. Gratz je pri tem izjavil, da je povod njegovemu imenovanju predvsem dejstvo, da je ministrstvo za narodne manjšine po svojih poslih nerazrešno zvezano z zunanjim vprašanjem. Naloga ministrstva je, uveljaviti pravice narodnih manjšin, ki žive na madžarskem ozemlju.

POLJSKA IN ROMUNSKA.

—d Budimpešta, 1. marca. Iz Bukarešte javljajo, da je dospel poljski zunanji minister knez Sapieha tjakaj v svrhu, da sklene z Romunijo politično in vojaško konvencijo.

PRODAJA STEINBEISOVEGA PODJETJA RAZVELJAVLJENA.

—d Beograd, 1. marca. Gospodarsko-finančni komite ministrskega sveta je razveljavil prodajo Steinbeisovega podjetja, ki jo je sklenil bivši minister za šume in rude Kovačević. Nadzorstvo nad tem velikim narodnim podjetjem je poverjena dvanašterici. Zastopani bodo tudi interesirana ministrstva in gospodarske institucije. Finančni minister je temu odobru dal 20 milijonov kron na razpolago, da bi podjetje moglo uspešno napredovati.

PROTI VOJNIM KRIVCEM.

—d London, 1. marca. Generalni pravdnik (finančni minister) je izjavil na neko vprašanje, da se je posvetoval z 2 nemškima zastopnikoma, ki sta dospela iz Leipziga, o razsodbah nad vojnimi zločinci. Sporazumel se je z njima v nekatereih točkah. Sicer pa sodno postopanje v tem primeru še ni natančno določeno. Izjavil je nado, da bodo prvi obtoženci še ta mesec postavljeni pred državno sodišče v Leipzigu in je rekel, da je angleška vlada s svoje strani sklenila odposlati svoje zastopnike k obravnavam v Leipzigu.

AMERIKA IN ZVEZA NARODOV.

—d Washington, 1. marca. (Brezlično) »Public Ledger«, ki izhaja v Filadelfiji, doznava iz zanesljivega vira, da je predsednik Harding sporočil angleškemu in francoskemu poslaniku, da po njegovem mnenju ni nič pridobljeno, ako se prisili Amerika k pristopu v sedanjo zvezo narodov. Amerika hoče biti prej na čistem glede mezopotamskega in japonskega vprašanja, preden se more ogrevati za vprašanje obnove. Na noben način ne bo poslala vojakov. Pričakuje se, da bo Amerika dovolila olajšave pri odplačevanju posolil ententnim državam. Novi ameriški vladi bo neprijetno, ako bo zveza narodov še nadalje samo voljno orodje štirih velesil.

LONDONSKA KONFERENCA.

—d London, 28. februaria. Angleški listi so prejeli danes dopoldne nastopno poročilo: Grško odposlanstvo je dobilo od svoje vlade odgovor, da gre pri odločitvi, ki se tiče sevreske mirovne pogodbe, za tako važne stvari, da tega ne more izvesti vlada sama. Zadeva bo predložena zakonodajni skupščini. Menijo, da bo Kalođeropoulos počakal odgovora angorskega kralja, če glede

petrogradskega metropolita, da je opravil na vojni ladji zahvalno službo božjo.

== Boljševiški orientalski zavod. V Petrogradu so ustanovili boljševiški orientalski zavod, ki ima nalog, da izobrazí propagandiste za komunizem v Orijentu in da jih nauči boljševiške discipline. V zavodu je mnogo Indijcev, Kitajcev, Koreancev, Turkov, Kurdiv in drugih.

== Izid volitev za konstituante »republike daljnega Vzhoda«. Brezlična brzojavka iz Moskve poroča, da je bilo v tretjo konstituanto končno veljavno izvoljenih 424 poslancev. Volitev se je udeležilo vse prebivalstvo. Poslanci so večinoma kmetje in sicer 147 komunistov, 20 socialnih revolucionarjev in 40 menjševikov. Brzojavka ne vsebuje nobenih podatkov o moči kmetijske frakcije in meščanskih skupin. Med poslanci je tudi ena ženska. Dan otvoritve konstituante je bil proglašen za narodni praznik.

== Boljševiška propaganda na Kitajskem. Iz Moskve poročajo, da so poslali boljševiki 3000 kitajskih agitatorjev, ki so absolvirali propagandistično šolo v Petrogradu, na Kitajsko, kjer bodo z boljševiškim denarjem širili komunistično propagando.

sprejetja gospodarskih določb sevreske mirovne pogodbe, preden končno veljavno naznani, ali se Grčija podvrže preiskovalni komisiji glede pridelitve Smirne in Tracije.

—d London, 28. februaria. Brind je imel dopoldne dolge privatne razgovore o obnovitvenem vprašanju z Loucheurjem in drugimi osebnostmi, ki so izpadli ugodno. Nemški odposlanci, ki so dospeli zvečer v London, so se nemudoma lotili dela. Pozornost vzbujajo skrajna nedostopnost dr. Simonsa, ki noče dati časopisu nobene izjave. O protipredlogih, ki jih bodo stavili nemški odposlanci, vlada popolna tajnost.

—d London, 28. febr. Nemško odposlanstvo je na kolodvoru v Londonu sprejel nemški poslanik in zastopnik lorda Curzona. Zunanji minister Simons bo v torek dopoldne na medzavezniški konferenci razložil želje nemške vlade. Nato se bodo dopoldne zastopniki medzavezniških držav posvetovali o nemških protipredlogih. Ministrski predsednik Lloyd George bo v sredo odgovoril na izvajanja zunanjega ministra dr. Simonsa.

—d London, 28. februaria. Uradno se javlja: Prva plenarna seja konferenca, ki se bo bavila z obnovitvenim vprašanjem, se odpre jutri ob pol dvanajstih.

—d Pariz, 1. marca. Iz Londona javlja posebni poročevalec Agence Havas: Konferenca se je pričela danes dopoldne ob 11.30. Lloyd George je pozdravil nemške delegate in izjavil, da so zavezniki sklenili držati se tegale modusa pri razpravljanju: 1. Reparacije; 2. razorožitev. Zunanji minister dr. Simons je pritrdil tej razsodbi in nato podal svoj ekspoze.

—d London, 1. marca. Konferenca se je končala ob 13.15. Minister dr. Simons je stavil predloge, ki jih ni mogoče sprejeti. Predlagal je kot odškodnino 50 milijard zlatih mark, od katerih je trdil, da je Nemčija že odplačala 20 milijard kot povrnitev. Ostane še 30 milijard in za te prosil, naj bi se izplačale v roku 30 let pod pogojem, da bi vse države dale Nemčiji neodbadveno mednarodno posojilo in naj bi se v to svrhu sklenil finančni dogovor. Izvajanja dr. Simonsa so izzvala zelo neugoden vtis. Lloyd George je izjavil, da protipredlogi ne kažejo nikakega razumevanja položaja, in zatorej ne zasluži, da bi se proučevali ali uvaževali. Lloyd George je bil silno nezadovoljen, in je rekel nekemu nemškemu delegatu: »Čas je, da zaključimo sejo, ker končno bi morali še mi plačati.« Zastopniki medzavezniških držav so se sestali ob šestnajstih popoldne. Ko so se nemški delegati odstranili, je naročil Lloyd George izvedencem zaveznikov, naj bodo pripravljeni vsak čas, da jih konferenca pokliče.

STAVKE.

—d Budimpešta, 1. marca. Stavci še vedno stavkajo.

—d Varšava, 28. febr. Železničarska stavka poenjuje.

—d Varšava, 1. marca. Del mestnih delavcev je pričel stavkati. Po vesteh iz Lvova je v Volinji izbruhnila vstaja. Del rdeče armade je prestopil poljsko mejo, nakar so ga poljske čete razorožile.

—d Varšava, 1. marca. Položaj, ki je nastal vsled stavke, se je izboljšal. Strojevodje so se že javili v službo. Osební promet se je zopet pričel, deloma tudi tovarni promet. Policija je izvršila mnogo aretacij agitatorjev.

TIPOGRAFSKA STAVKA V PESTI.

—d Budimpešta, 28. februaria. Telnični pomoči se je posrežilo, da je v zvezi stavki socialno-demokratskih stavcov

izšel zvečer list. Vlada je po zakonu o vojnih dajatvah zasegla tiskarno akcijske družbe Balas in ji naročila, naj za tipografske stavke izdaja jutranji in večerni list. Kot posledica te odredbe izhajajo list »Pesti Híreke« (Večerne novosti). Uvodnik tega lista opozarja na to, da glavni vzrok mezdnemu gibanju delavstva ni stremenje po zboljšanju gospodarskega položaja, temveč je smatrati to stavko le kot poizkusni korak za novo politično akcijo. Jutri zjutraj izide nov list pod naslovom »Reggeli Híreke« (Jutranje novosti). Izdajatelj listov in glavne zveze tiskarjev so priredili danes konferenco, na kateri so označili zahteve stavkajočih za neizpolnitve.

—d Budimpešta, 23. februaria. Pozno v noč so se zopet začela pogajanja med delavci in delodajalci v tiskarski stroki. Zednji so bili pripravljene, zahtevam delavcem deloma ugoditi in dovoliti dvesto kron od poprečnega tedenskega zaslužka 280 kron, ki ga zahtevajo delavci. Pogajanja se na tej podlagi nadaljujejo.

O NOVIH AVSTRIJSKIH BANKOVCIH.

—d Dunaj, 1. marca. Na današnji seji narodne skupščine so velenemški poslanci Lackner in tovariši stali vprašanje finančnemu ministru glede vesti, ki so razširjajo o tem, da se v kratkem zamenjajo avstrijski žigosani bankovci. Govoril se tudi, da se bo bankovcem o priliki zamenjave precej znižal kurz. Vprašanje se je tikalo tudi govora, češ da se v državnih tiskarnah že več tednov tiskajo novi bankovci v veljavi franka, kar bi prebivalstvo gotovo ne odobravalo, ker si splošno želi prehoda na marke. Poslanec Lackner je v imenu svojih tovarišev vprašal ali se to govornice opravljeno in v katerem stadiju se nahaja tiskanje novih avstrijskih bankovcev in ali se resnično namerava vpeljati v Avstriji franke.

POLJSKA IN GDANSKO.

—d Pariz, 1. marca. Svet zveze narodov je sprito teško med Poljsko in Gdanskim poveril višjega komisarja zveze narodov z nalogo, da odloča v vseh spornih točkah med Poljsko in Gdanskem v prvi instanci.

CENE PADAJO.

—d London, 1. marca. Sprito padanja cen železu in jeklu so clevelandski delavci dovolili, da so jim zniža plača za dva šilinga na dan.

GRKI IN SEVRESKA POGODBA.

—d Pariz, 28. februaria. Po pri-spelih poročilih so se vršile v Pireju, Atenah in Smirni velike manifestacije. Udeleženci so se zavezali da bodo s krvjo branili vse pravice, katere jim priznava sevreska mirovna pogodba.

Iz naše kraljevine.

— Iz »Hrvatskega novinarskega društva«. Zagreb, 1. marca, 15. t. m. se vrši izredni občni zbor »Hrvatskega novinarskega društva«, na katerem se bo razpravljalo o likvidaciji društva in o združitvi v »Jugoslovenskem novinarskem združenju«.

— Dijaki domi v Zagrebu. O zgradbi posebnih hiš za dijaška stanovanja se vrši anketa pri vladi v Zagrebu; udeležujejo se poleg zastopnikov vlade rektorji visokih šol in dijaštvo. Gre za enostavne stavbe, ki bi se postavile v bližini današnje Jugoslovenske menze na sajmištu. Mesto bi dalo stavbišče a dijaki sami bi — poleg potrebnih strokovnih delavcev — opravljali delo; tudi vojaška oblast bi pomagala. Nadejati se je, da bi finančni krogi ne odtegovali pomoči. Prvo pravico do stanovanja bi imeli tisti dijaki, ki bi pri zidanju pomagali, potem oni, ki stanujejo že sedaj v zasilem akademskem domu pri Sv. Duhu. Tukaj stanuje tudi mnogo Slovencev (poleg Dalmatincev in Istranov). Stanovanjsko vprašanje za dijake v Zagrebu ni hrvatsko ali slovensko; zgodi dijaško je. Nadejamo se, da se bodo slovenski dijaki, če se bo načrt res izvršil, marljivo udeleževali dela ter si s tem priborili pravico do stanovanj ki bodo nudila vse, kar je dijaku potrebno.

Neodrešena domovina.

— Italijane kličejo v Postojno. Poročali smo že, da se je občinsko zastopstvo v Postojni obrnilo do vlade s posebnim vlogom, v kateri se obrača proti temu, da bi bil Logatec mednarodna postaja med Italijo in Jugoslavijo. Postojna hoče imeti to postajo zase. V vlogi navaja polno koristi, ki bi jih imelo mesto od te postaje. Koncem vloge čitamo, da bi se s tako postajo pomnožilo prebivalstvo z italijanskimi elementi vsled mnogih uradov, kar bi tudi postopevala razmere postojanskega mesta. Postojanci naj nikar ne kličejo Italianov, saj jih bodo imeli že tako preveč še prekmalu. Še veliko preglavico jim bodo delali italijanski elementi in v veliko škodo bodo prebivalstvu. Sicer pa: kdo sestavlja take vloge in ali je res postojna ko prebivalstvo tako vneto za Italijane, da jih kliče k sebi? Postojnska preteklost ne kaže, da bi bilo to mogoče.

— Z Goriškega. Ostro resolucijo proti fašistom so sprejeli na shodu pri Sv. Luciji ob Soči. Glasi se: Protestiramo proti vsem surovim napadom fašistov, ki se dan na dan pojavljajo po deželi in v mestih.

ter jih najodločneje obsojamo. Odločno pozivljamo vlado, da napravi v tem oziru takojšen red, ker je njena dolžnost, da čuva pravice življenja in imetja svojih državljanov. — Na Kobariškem so iskali orožja. Italijanski listi so poročali že o velikih jugoslovenskih zarotah, ki imajo na razpolago ogromna skladišča orožja. Resnica pa je, da so ljudje nabirali staro železje, ki ga je polno tam okoli, kakor tudi še razneza orožja. Nekaj Italijan je prišel med ljudi, kazal dovoljenje, da sme nakupovati take reči, in ljudje so mu jih prinašali. Kar naenkrat pa so karabinierji aretirali nekaj moških, orožje in železje pa zaplenili. Aretirani so pa morali tudi tistega italijanskega pritepenca, ki je imel ponarejeno dovoljenje. Slovenske farte in moše so izpustili šele čez par dni, onega pritepenega Laha pa že drugi dan. Prvo iščejo italijanski ozloglašeni, kje bi mogli kaj iztakniti proti Slovincem, da bi jih osumili zarote proti državi.

— Iz Istre. »Pučki Prijatelji« piše: Nočemo opetovati, ali rečemo samo, da je bil kriv pot, po katerem je hodila Italija zadnji dve leti, ki ne vodi do uspeha. Nasilje še nikdar ni dalo dobrega sadu, in čim močnejši je pritisk, toliko močnejši je odpor. Tisočletno krvavo nasilje Nemcev ni uničilo našega naroda in mislimo, da se je tudi Italija mogla prepri-

čati ti dve leti, da ga ne bo uničila. Treba bistveno izpremeniti smer: od krivice k pravici, od brezzakona k zakonu, od nasilja k poštenju. Potem šele bo imela Italija pravico, da zahteva od svojih jugoslovenskih državljanov lojalnost. Ali je res tako težko Italiji, ali je nemogoče, da bi postala iskrena in pravična? — S Kastavščine poročajo, da bo imela razmejitevna komisija težko nalogo z delitvijo občine. Kastavska občina ima gozdove, ki so nerazdeljiva last vseh občanarjev. Sedaj pa bi imel del gozdov priti pod jugoslavijo, del pod Italijo in del pod reško državo, ali Italijani hočejo urediti stvar tako, da dobi vse gozdove Italija, drugi pa naj se obrišejo pod nosom. Župani in ljudstvo, na noge, da ne pobere Italijan vsega najboljše!

— V Šempetru v Benečiji je končno potrjen za župnika Slovenec Petričič. Bil pa je hud boi za njega in proti njemu. Vlada ni hotela izreči potrditve, ker je bil župnik opisan za slavofoila. Nato so na slovenske občine prav odločno nastopile in vlada ga je potrdila. Ako se že med beneškimi Slovenci italijanska vlada boli »slavofilskega« duhovnikova, koliko bolj šele se ji bo bala v Primorju in na Notranjskem. V Istri še delajo italijanski duhovniki italijansko politiko, kmalu jih bodo začeli siliti tudi med Slovence.

Glasovi iz Koroške.

— Šmarjeta v R. Splošna priljubljenost in znana občinska babica Marija Koželj je nemškemu orožniku na njegovo tozadevno vprašanje potrdila, da ljudje pri nas splošno govorijo, da se bodo Jugoslovenci vrgli, ako bo kakovica pelac, vrnil v Rož. Zato je morala pred glavarja Rainerja v Borovljah, ki pa jo je kaznoval z denarno globo in ji je vzel dovoljenje za nadaljno izvrševanje njenega poklica, katerega je opravljala že nad 20 let.

Pri nas so na pustni terek pokopali slovesno »Jugoslavijo«; ob enem so imeli pustni norec sejo »Narodnega sveta«, pri tej priliki so hodili nemčurji v vrstah mimo župnika Hrabe predsednika Narodnega sveta in mu pljuvali v obraz, ga suvali in drugače zasmejavali.

Slovenec Al. Tribelnik je imel pred durmi svoje hiše opraviti s hodi. Kakor je pri prevajenju težkih hudov navada, je zraven klical »ho - ruk«. Tedaj je šel mimo neki nemčur. Ta je Slovenca tožil, da je nalašč klical »ho - ruk« in zato je bil Tribelnik zaprt 48 ur. — Nemčurji kriče povsod, kjer le vidijo kakega Slovence: »hu - ruk, čez Ljubelje; a radi tega še nobeden nemčur ni bil kaznovan.

— Medgorje. Pri razdeljevanju in prodavanju aprovarčijskega blaga posebno moko delajo pri nas natančno razliko med Slovinci in nemčurji. Slovinci ne dobijo ničesar tudi če nimajo nobenega posestva; nemčurji pa dobivajo vse, tudi moko čeravno imajo 12 do 14 birmov posejanih.

— Borovlje. Nedavno je prišel neki Slovenec iz Glinj k dr. Vetterju da mu obveže rane, katere so mu nemčurji bili prizdeljali. Vetter vpraša Slovence, če je bil pri »Prügelgarde«. Slovenec mu odgovori, da ne ker je bil v Rusiji. Nato mu reče dr. Vetter: »Poglejte, tak

nered so napravili Jugoslovenci; skoro ne mine dan, da bi ne moral kakemu bivšemu prügelgardistu obvezati rane.

— Bilčovs. V jeseni so nemčurjski zločinci zažgali vas Mošturnice in s tem napravili večmilijsko škodo Slovincem, ki so glasovali za Jugoslavijo. Dasi so ti zločinci že prej gozili da bodo Moščanice še trpele za svoje jugoslovensko prepričanje in dasi je bilo dejstvo, da so zločinci morali hiše zažgati, jasno tudi iz tega, ker je bil prej vodovod pokvarjen, tako da ni bilo mogoče ogreti gasiti, vendar orožništvo ni ničesar storilo, da bi iztaknilo one brezvestne nemčurje. Pač pa je okrajno sodišče v Celovcu pozvalo mater slov. sodnika dr. Reichmana, ki je utrpela pri požaru največjo škodo, predse in jo hotelo kaznovati, ker je ona, po poročilu orožnikov, sama nalašč zapalila svoj dom.

Slovenca Lovrenca Šelandra, ki je že 14 let vestno, pridno in z veseljem opravljal službo občinskega pismonoše, so odstavili od njegove službe. Rekli so mu, da je službo zato izpuščal in prišel od kruha, ker je za Jugoslavijo agitiral. Pozneje mu niso dovolili nobene.

— Sele. Slovenec Al. Zope, ki je prej opravljal pri nas službo pismonoše, je po plebsritu zbežal v Jugoslavijo. 5. t. m. je prišel s Kranjskega brez potnega dovoljenja v svoj rojstni kraj obiskat svoje stariše in se je v svoji nainosti sam javil orožniški postaji v Selah, da je prišel brez potnega dovoljenja domu. Orožniki so reveža z nasajenimi bajoneti še isti dan odgnali v Celovec. Okrajni glavar ga je kaznoval za 100 kron, nato so ga na njegovo povzelje orožniki odgnali zopet domu z glavarjevim poveljem, da mora v 48 urah zapustiti Avstrijo, torej tudi Sele, svoj rojstni kraj.

Jugoslovenski umetniki v Pragi.

Uspeh, nepričakovan uspeh! Jugoslovenski umetniki so namah osvojili češko občinstvo. Čehi so se tonot izkazali: dvorana »Lucernac« je bila polna do zadnjega kotička, a to pomeni, da je koncertu prisostvovalo nad 2000 ljudi. To je za Prago mnogo, ker se vrši dnevno po par koncertov, ne glede na gledališča. »Lisinske« je imel manj sreče.

Planist Lišar nas je seznanil z Milojevićevimi kompozicijami, prožetimi s čistim narodnim duhom. To pomeni za jugoslovensko glasbo velik korak naprej. Milojević ne posnema naših melodij. Njegov občutek je globlji in je zato na potu, da nam noda nekaj svojega. On išče način, formo, kako bi izdelal in izrazil narodno popevko. To je bilo treba zabilježiti.

Ciril Lišar je odlični pianist. Ni prijatelj lahkih efektov. On ni zadovoljen s samim seboj. Najraje obvladava najtežje težkoče na glasovirju. Izkušnja se in ne miruje dokler ne premaga a svojo veliko tehniko nagajljivih tipk. Onrime se tink kakor kitar ilovice, da ustvari nov kip. Zato se je spustil v tekmo s Cezarjem Frankom in Fr. Lisztom. Trd oreh je bil, toda Lišar ga je srečno pregriznil. Njegovi toni so jasni, njegovi udarci sigurni. Lišar ima mnogo smisla za baržunaste tone. Vse, se čuje zvok kakor da bi padel kamenček v vodo. Škoda, da ni dobil boljše glasovirja, toda vkljub temu mu je uspelo vdihniti dušo v one trde tinke. Par prehodov je bilo nenadkriljivih v vsakem oziru: njegova leva roka je stakala iz brezdnega v brezdnega s sigurnostjo orla.

Tenorist J. Rijačev je bil inak večera. Občinstvo ni štedilo s ploskanjem in tudi Rijačev ni štedil z glasom. Njegov nastop je nekaj iskrenega, nekaj neposrednega kar takoj osvoji celo najmirnejšega meščana. Zgrabi te za srce in ne izpusti, dokler ga nisi poslušal do konca. Rijačev je poln suge-

stivne moči in to je največja prednost vsakega umetnika. V tem je še preveč razsinen in bi bilo bolje zant, da umiri nekoliko svoje čustvo. S študiranjem in razumom postane lahko svetovni pevec. Njegov glas je poln, zvočen, na tudi mehek v gotovih lirskih prehodih. Glede polnosti lahko tekmuje z baritonom in to je velika redkost pri tenorjih. Posebno krasen je njegov glas v višinah. Prime in drži, toda kadar drži, ne snuti tako lahko. Poleg tega in to je njegova največja prednost je tih pravega jugoslovenskega pevca. Osvobodil se je italijanske šole in odkril našo. Italija mu je pomagala, da je odkril sbe. To je »il bel canto« s slovenskim občutkom. Rijačev je v petju impetuzen, njemu posveča vse silo ter bi dal za umetnost svoje življenje. To ni fraza: Kdor ga je slišal in videl kako noče, bo moral priznati, da je na moji strani resnica. Pesem »Ja ne želim« (Mojolović) je najboljši dokaz za moje besede. Bili smo se, da mu ne poči grlo od sile. Donelo je, kakor da bi šel inak z gore in zapel, da ga slišijo vasi in dožela. Z enako silo je odpel tudi »Na nočistvo« od J. Gotovca, ki je eden najmočnejših mlajših talentov. Sicer še ni popoln kar se tiče forme, toda tudi Lhotke — če tudi talentiran — greši v tem oziru. Spremljevanje pesmi je popolnoma različno od spremljevanja za opero. Zdi se mi, da vsi naši novi glasbeniki — razven Lajovica in v gotovi meri Kontevica in Milojevića — grešijo v tem. Komponirajo pesmi, kakor da so arije iz opere, toda to ne sme biti. Lepa Hatzejeva pesem »Da sam bogate« ima isto pogreško, čeprav v manjši meri. Kakor čujem je Hatze v največjih pesmih zelo napredoval ter nas to iz srca veseli. Posebno so bili jasni tehnični nedostaki, ko smo čuli pozneje krasno izdelane popevke Vlt. Novaka in V. Štepana. To spremljevanje ni motilo celote. Brez tega spremljevanja bi se nam pesem niti za polovico tako ne dopad-

la. Brez popolne celote in pravih pesmi. Lirika mora biti tako v glasbi kakor v pesništvu popolna. Lirika je najneposrednejša, toda tudi najfinjša umetnost.

Škoda, da je pred koncertom zbolel baritonist M. Rajzer. Prehladil se je. Toda tudi tako je dopadel občinstvu. Ima ugoden glas, kakor vstvarjen za popevke. Miren je in siguren, kar se tiče znanja in šole — pravi mojster.

Dnevene vesti.

V Ljubljani, 2. marca 1921.

— G. deželni predsednik dr. Vilko Baltič sprejema do nadaljnjega stranke ob ponedeljskih, sredo in četrkih od 11. do 13.

— Razmejitevna komisija za mejo z Italijo. Razmejitevna komisija ki imalo, da končnoveljavno fiksira definitivne meje med Jugoslavijo in Italijo na ozemlju od Reke do Peči, je imela večeraj dolgotrajno sejo. Te seje so se udeležili general Maister ter polkovnik Ječmenič in Daskalović, z italijanske strani pa general Vacechelli in polkovnik Gariboldi. Ker je zavladala v nekem vprašanju nejasnost, sta italijanska delegata izjavila, da morata dobiti od svoje vlade v dotičnem vprašanju točna navodila. Zato sta obadva večeraj po seji odpotovala iz Ljubljane. General Vacechelli je odšel v Rim, polkovnik Gariboldi pa v Trst.

— Renesalije. Kolega dr. Oblak me pozivlja, naj obelodanim svoje ime. Ne uvidevam te potrebe. Zadoščanje imam, da je na moji strani velika večina odvetnikov in pravnikov sploh. Kar se tiče »škode«, ki sem jo baie napravil s svojimi izpovedmi, trdim, da škoda dela tisti, ki nepremišljeno zahteva nekaj nemogočega, potem pa terjajo od javnosti, da mora sankcionirati njegovo zahtevo, četudi bi se pri tem blamirala. Za me je stvar končana. Od odvetniške zbornice pričakujemo, storila svojo narodno dolžnost, kolikor ji bo to največ mogoče v okviru obstoječih predpisov. Odvetnik.

— Spieckanje kneza Windischgratza. Iz Planine nam pišejo: Knez Windischgratz se na vse načine trudi, da bi spravljal svoje velenosstvo z vsemi obsežnimi gozdovi in s hašperško graščino pod Italijo. Njegove številne intervencije so imele v toliko uspeh, da se je faktično potegnila provizorična mejna črta tako, da se nahaja sedaj grad Hasperk na italijanskem ozemlju. V njegovem gradu so celo nastanjeni italijanski vojniki. To pa je v očitem nasprotju z ranalsko pogodbo, ki nad vsak dvom jasno določa, da pripade vsa krajeva občina Planina Jugoslaviji. Na to dejstvo opozarjamo našo razmejitevno delegacijo, ter jo pozivamo naj ne nasede Windischgratzevim spletkam in naj skrbno čuva interese. Grad Hasperk stoji v krajevni občini Planini in nosi celo v tej občini prvo hišno stevilko, kar pa nepobitno dokazuje, da tvori ta graščina jedro in središče krajeve občine planinske. Iz tega je razvidno, da hoče knez Windischgratz, v direktnem nasprotju z ranalsko pogodbo spraviti svojo graščino z vsemi obsežnimi gozdovi pod Italijo. Čemu, zakaj? Ker se zaveda, da spada njegovo velenosstvo v Jugoslavijo pod agrarno reformo in ker se nemara celo boji da bi to velenosstvo zapadlo radi njegovega sorodstva s Habsburžani v Jugoslaviji konfiskaciji.

— Joža Uprka v Ljubljani. Pred večerajšnjim je prišel v Ljubljano sloveči slovaški slikar Joža Uprka. Čegar slike iz slovaškega narodnega življenja uživajo svetovno slavo. Uprka je rojen v svojem rojaku g. lekarnarja Trnkocvja. Večraj je Uprka zapustil Ljubljano in se napotil v Rim.

— Ustanovni občini zbor »Kola sloven-kih sester« se vrši 20. marca t. l. in sicer ob pol 14. uri v Narodnem domu v Ljubljani. Udeleženkam shoda je dovoljena znižana vožnja na vseh pregoh južno in državne železnice. Zato naj se te takoj zgloso pri tainici »Kola Sl. S.«, Metri trg 24/III., da se jim pravočasno dostavijo izkaznice. — Narodno gledališče vprizori na dan ustanovnega shoda »Kola Sl. S.« slavnostno predstavo udeleženkam na čast. Udeleženke izven Ljubljane dolo vstopnice pri pripravljalnem odboru »KSS« za tretjinsko plačo.

— Svarilo pred izseljevanjem v Ameriko. Kr. generalni konzulat v Chicagu sporoča ministrstvu za zunanje zadeve, da se v Zedinjenih državah opaza v zadnjem času veliko pomanjkanje dela. Nekateri znani narodno - gospodarski pisatelji, pa tudi uradni krogi sami sodijo, da bo na spomlad nastala kriza. Drugi krogi pa zopet trdijo, da je vsa akcija odpuščanja delavcev manever velikih industrijskih podjetij z namenom, zmanjšati mezde in na ta način znižati cene proizvodov, blagu in višino mezd na predvojne cene. Potrebno je, da vsi poklicni činitelji, predvsem naše časopisje, opozori osebe, ki se hočejo izseliti zaradi dela v Ameriko, da v sedanjih razmerah zaradi pomanjkanja dela ni misliti na zaslužek v Ameriki. V Chicagu je brezposelnih delavcev okoli 100.000, v Detroitu okoli 80.000, v New Yorku preko 120.000, v Filadelfiji okoli 200.000 delavcev in tako dalje. Sedaj je brez dela okoli 3.000.000 delavcev. Občinstvo se tudi opozarja

Bil velik uspeh. Jugoslovenski umetniki so se izkazali v Pragi in to je za nje najboljša popotnica za nadaljnje turnejo po Evropi. Poslušalci in umetniški krogi so bili iznenadeni ter so nenavadno simpatijo sprejeli pevca in pianista. Praga jih je priznala in to pomeni mnogo kadar se govori o glasbi. Poleg Gizele Beckove, »Lisinske« in »Šike« je to nova zmaga za našo mlado umetnost. Božo Lovrič.

na to, da imajo oblasti naročilo, s strogim izvajanjem potnih predpisov preprečiti izseljevanje v Ameriko; dokler se tamkaj ne izpremenijo razmere glede dela, ker pridejo naši državljani v Ameriko v sedanjih razmerah v neprimljive in iščejo denarne pomoči pri raznih konzulatih, ki jim je pa ne morejo nuditi. Javnost naj se tudi zaveda, da so na spomlad projektirana velika dela tudi v naši državi sami, vsled česar je pričakovati tudi pri nas zadostnega zaslužka.

— »Sv. vojske« proti abstinencom. Pišejo nam: Pod tem naslovom je »Slovenec«, oziroma »Sv. vojske« že drugi napadal abstinenčni krožek na moškem učiteljsku v Ljubljani. Češ da goji ples. To je laž! Dne 29. januarja je po končani akademiji improviziral kratek ples. Ples ni bil na programu a ker se je splošno želel ga odobor ni branil. Vsled tega se pa ne more trditi, da je naš smoter gojiti ples. Povejmo pa kar odkrito, da bi se tudi rednim plesnim vajam kar nič ne upirali, ako bi jih člani zahtevali. Saj imamo med temi skoraj same od 18 do 24 let stare ljudi, od katerih tudi nekateri že v par mesecih samostojno brez nadzorstva uživajo vse dosegljive resnične in namišljene dobrote življenja. Odbor je prepričan, da bi ti člani v nevarnejših krajih iskali zabave, ako bi jih jim krožek ne nudil. Abstinenčni krožek ima namen navajati gojence da se vzdržujejo uživanja alkoholnih pišč v najrazličnejših slučajih, pri petju, telovadbi, izletih in tudi pri plesu. Nikakor pa ni v njegovih intencijah, da bi se kakor člani strogega duha, reda odrekli vsem užitek. Tega ne dela ne uredništvo »Slovenca«, ne vodstvo »Sv. vojske«. Priporočali pa bi obema, naj gojita poleg abstinence v uživanju alkoholnih pišč vsaj še abstinenco v obrekoivanju in denunciranju.

— Vzrok, da nas »Sv. vojske« napada je edino ta, da je naš krožek nepolitičen in da je iz upravičenih vzrokov po želji članov pretrgal zveze s »Sveto vojsko«.

— I. Slovanski večer, ki ga priredi jugoslov. napr. akad. društvo »Jadrans« jutri, dne 3. marca t. l. v Narodnem domu, se prične točno ob pol 20. uri, ker morata g. Šindler in Zathay, ki sodelujeta pri akademiji, nastopiti isti večer še v operi »Dalibor«. Pri akademiji sodelujejo g. Lovšetova, gg. Putjata, Šindler, Zathay in Ravnik ter pevski zbor »Jadrana«. Natančnejši spored v dvorani.

— Zensko telovadno društvo. Pišejo nam: Prihaja pomlad. Toplo sonce vabi mladino na prosto. A kam? Saj ni primernih igrišč za naše mlčke. In matere smo mnogokrat zaposlene. Ali naj naša deca ostane zaradi tega v zadubljih sobah? Ali to naj pustimo na prostem brez nadzorstva? Ne! — Toda čujemo, da »Zensko telovadno društvo« nekaj pripravlja za našo mladino. To društvo je baje vzel v najem od mestne občine prostor kjer bodo naši otroci telovadili in se izirali pod vestnim nadzorstvom. Me matere najiskreneje pozdravljamo to podjetje. Veselje naše dece pa budi zadovoljenje »Zenskemu telovadnemu društvu«.

— Iz šolske službe. Gospa Pavla Ribarič, rojena Christof, učiteljica v Hrastici, šolski okraj Volosko v Istri, je nameščena kot učiteljica na Grazrednici pri Sv. Marku nižje Ptuja.

— Zanimašmo se za Ruse! Dan na dan prihajajo vesti iz neosvobojenega ozemlja, koliko trne naši bratje, naše sestre pod tujim jarmom. Odkod naj pride pomoč? Le, če se Slovani strnemo v krenko falango proti tufemu nasilju. Ozrimo se na sever! Tja, kjer so naši bratje Rusi! Pri teh iščimo prijateljstva! Začnimo na tu, saj je mnogo Rusov med nami. Bežali so pred boljševiškim navalom in iščejo zaščite pri nas. Toda vse premalo stika imamo z njimi. Treba jih je privabiti v našo sredo, da se spoznamo, da se vzljubimo. Najlepšo priliko nudi »Zensko telovadno društvo« s svojo čajanko, ki bo v soboto, dne 5. marca t. l. zvečer ob 21. (9.) v dvorani dravske divizijske oblasti (kazinu). Kakor čujemo, so za ta večer povabljeni tudi tu bivajoči Rusi. Vse članstvo naj se polnoštevilno udeleži te čajanke. Pokažimo našim Rusom, da so nam dobro došli in da so nam dragi, ljubi gostje.

— Pozor, invalidi! Invalidski oddelek rabi nujno vrtnarja za en podrejen zavod. Invalidi, kateri so vrtnarstva večji ali tudi neveščji, ki bi pa imeli veselje za ta poklic ter so zadostno delazmožni, naj vpošlejo tozadevne prošnje čimprej na invalidski oddelek poverjenstva za socialno skrb v Ljubljani ob pri-

ključitvi izvida nadpregleda in zadostnih spriceval.

— Obrambni muzej »Jugoslov. Matic« v Ljubljani. Prva faza borbe za naše meje je zaključena. Pričeti moramo s pripravi za našo popolno ujedinjenje. Tekom naslednjih dveh let smo izprevideli, kolike važnosti je publicistična stran borbe za naše meje. Videli smo, kako je bilo naše delo otežkočeno, ker ni bilo nikjer potrebnega gradiva skupaj. Dobilo se je marsikaj, ali bilo ni razstreseno samo po raznih zavodih, temveč tudi pri privatnikih, ki so — sicer drage volje — morali priskočiti na pomoč. Tekom zadnjih dveh let je gradivo, ki se tiče borbe za naše meje, silno narastlo. Obstojajo že razne zbirke, ali večinoma zasebne. Nobena pa ni popolna. Dejstvo ni samo, da popolne zbirke vseh naših in nasprotnih letakov, brošur, knjig in kart še ni, temveč obstoja tudi nevarnost, da se gradivo, ki je sedaj še dostopno, sčasoma popolnoma porazubi. Radi tega so je osnoval pri Jugoslovenski Matici Obrambni muzej, ki naj sistematično nadaljuje z onim delom, ki ga je pred decenijem započela »Narodno-obrambna razstava«. »Obrambni muzej« hoče zbrati vse lastne in nasprotno uradne, poluradne in druge publikacije, ki se tičejo naših mej ali pa so v zvezi z njimi in sicer vse letake, časopise, brošure, karte in knjige, ki so jih o tej zadevi izdali uradi, pojedinci ali pa razna društva in korporacije. Obrambni muzej hoče zbrati tudi fotografije raznih prirediteljev in akcij, ki so v zvezi z našimi mejami; ravnotako tudi slike izza časa prevrata. Velik del gradiva nekdanje »Narodno-obrambne razstave« je muzeju že zasiguran, ravnotako dosedaj od Pisarne za zasedeno ozemlje nabran material. Ali to so šele fragmenti. Obračamo se tem potom na našo javnost, da pomaga po svojih močeh pri zbiranju tako važnega gradiva, ki naj se pošlita na naslov: Obrambni muzej »Jugoslovenske Matic«, Ljubljana, Pražakova ulica št. 3/I.

— Zopet stekel pes? Na Izanski cesti se je pojavil tuj srednje velik, rjav in belolasi, dolgodlak pes s košatim repom brez nagobčnika. Klatil se je do hiše do hiše. O tem so obvestili policijsko stražnico na Polenjski cesti. Stražnik Trotovec je odšel s puško na lice mesta. Imenovani stražnik je na to tam pes izsledil in ker je opazil, da se pes res sumljivo obnaša, ga je v bližini mestne mitnice na Izanski cesti na travniku ustrelil. Pes je nato konja odpenal.

— Državna razredna loterija. Tretje žrebanje 7. in 8. marca. Cena za 1/4 srečko K 576, 1/2 K 288, 3/4 K 144 1/4. K 72. Narodbe iz vse države naj se slavišajo na glavno kolekturo: Medjunarodna banka d. d., odlo za drž. kladno lutrijo, Zagreb, Nikoličeva ul. 7, 14. Gajeva ulica 8.

Kultura.

Repertoire Narodnega gledališča Ljubljani.

Drama:

Sreda, 2. marca: Zaprt.

Četrtek, 3. marca: Razvalina življenja.

Red A.

Petek, 4. marca: Golgota. Red D.

Sobota, 5. marca: Bajka o volku.

Red B.

Nedelja, 6. marca: Bajka o volku.

Izven.

Ponedeljek, 7. marca: Golgota. Red C.

Opera:

Sreda, 2. marca: Na dnu. Gostovanje hudožestvenega teatra. Iz. abnm.

Četrtek, 3. marca: Dalibor. Gostovanje gospe Milene Sugh - Stefanac.

Red C.

Petek, 4. marca: Mignon. Gostovanje gospoda Julija Betetta. Red E.

Sobota, 5. marca: Dalibor. Gostovanje gospe Milene Sugh - Stefanac.

Red A.

Nedelja, 6. marca: Tosca. Izven.

Ponedeljek, 7. marca: Zaprt.

— »Matica Hrvatska« je imenovala poverjenom za grad Ljubljano gosp. Franju Rebeca, revidenta južne željeznice. Članovima prinosnicima i zakladnicima javlja, da se još razraščaju redovna izdanja za god. 1919. i to: Dr. Tučan Fran: Naše rudno blago, s ilustracijama i kartom o nalazištima ruda u Jugoslaviji. Dr. M. Čihlar-Velatev: Veliki Grad. Priroviesti. D. Gjuro Dimović: Kraljević Marko. Drama. Za ova redovita izdanja plaćaju članovi prinosnicu 32 K, a članovi zakladnici imadu radi namirenja vlastitih troškova Matičinih nadoplati 22 K. Poštarinu plaćaju članovi. Nove članove prinosnike i zakladnike prima poverjenik svaki dan od 14—14 s. u svom stanu na Gospospet-skoj cesti br. 13. II. vrata.

— Slovenski ilustrirani modni list. Z ozirom na večerajšio notico pod tem naslovom se nam poroča z merodajno strani: V resnici so pripravljala dela za izdajo slovenskega modnega lista v polnem teku tako, da je njeza izid zasiguran za mesec maj. List na noče biti samo modna revija, temveč zajedno tudi družinski list z leposlovno in umetniško vsebino. Baš tak list pogrešamo.

ne samo Slovenci, kaj sličnega nimajo ne Hrvati ne Srbi. Zato bo list po možnosti prinašal tudi srbohrvatske članke. Ne bo mu pa v zvezi »Die Dame«, pač pa najlepše moderne revije zapadnih kulturnih držav. Tudi nikakor ni namen slovenskega modnega lista ustvariti kako posebno jugoslovensko modo, kar bi bilo z vsega početka zgrešeno, kajti Pariz je bil in bo v tem oziru mednarodjen za ves svet, pač pa se bode kjer je to mogoče, uporabljali domači motivi. S kratka ustvariti si hočemo v našem jeziku list, kakršne imajo že vsi drugi narodi, in nuditi našemu dekletu, ženi, materi in družini to, kar sedaj pogrešajo. Podrobnosti bomo pravočasno objavili.

— »Vidov dan«, list za kulturno orijentacijo jugoslovanske napredne omladine 2. broj prinaša sledeče članke: Mon. D. Gjorgjevič, Beograd: Naša reč. — Ba. Ljubljana: Rim. — I. Krznarič, Zagreb: Naši zadatci. — S. B. Ljubljana: »Narodnost je le v toliko upravičena, kolikor služi Mesiji in njegovi cerkvi.« — Jugoslovensko dijaštvo. — Dijaški strokovna društva. — Dijaški socialni vestnik. — Internacionalna organizacija študentstva. — Univerzitetni vestnik. — Naša jugoslovanska napredna omladina ima torej svoj list, v katerem dejansko izraža edinstvo v jezikovnem in kulturnem smremljenju, prinašajoč članke v srbskem, hrvaškem in slovenskem jeziku. To delstvo je tembolj razveseljevalo, ker so jugoslovanski javni nameščenci razdelili svoje glasilo »Naš Glas« v slovenski in v hrvaško-srbski list z motivacijo, da Hrvatje slovenskega jezika ne razumejo dovolj. Kakor je videti, stoji naša jugoslovanska napredna omladina na čisto drugem stališču. Tudi 2. številka »Vidovega dne« govori o potrebi novega programa, novih idej, nove taktike, novih metod. Novega pojmovanja itd., kar je vse lepo in prav, toda mi žalibog od vsem, skrbnem prebiranju obeh dotedanjih števil še nismo našli kakšne nove misli, nove metode itd. v vseh tistih člankih. Odkrito priznamo, da bi se radi česa novega naučili in da prav težko čakamo, ko nam bo »Vidov dan« odprl nova okna. Doslej pa smo čitali le lepe besede ter misli, ki so nam bile že davno znane. Boj proti Rimu in klerikalizmu se bojuje pri nas resno in stvarno ter tudi z velikimi osebnimi žrtvami že čez 50 let. Ako nam pokažejo mladi naši napredni akademiki uspešnejše metode in uspešnejša sredstva za bodoče, jim bomo zelo hvaležni. Toda pokažejo jih nali!

— Časopis za slovenski jezik. Izšel je 3. in 4. ter obenem zadnji snopič »Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino« z naslednjo vsebino: Prof. Anton Kasper, — Weber Fr.: O fenomenologiji jezika. — Kidrič Fr.: Prispevki in opombe k zgodovini reformacije na Slovenskem. I. Ivan Ungnad v prognanstvu. — Hauptmann Lj.: Postanek in razvoj frankovskih mark ob srednji Donavi. — Kidrič Fr.: Trobarji na Raščici. — Ramovš Fr.: Opazke k slovenskim tvorbam pronominalnega zebra. — Kidrič Fr.: Jurij Kobila. — Ramovš Fr.: Zanimiv koroško-slovenski rokopi. — Kidrič Fr.: Slovenci v Kuttnerjem potopisu iz 1799. leta. — Kos M.: Julius Strnad o slovenskih in bavarskih nasebilih Zgornje Avstrije. — Šleibinger J.: Bibliografija. — Kos M.: Slovenska historična bibliografija. — Kazalo. — Ker »Matica Slovenska« v Ljubljani, ki je zadnje leto upravljal »Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino«, zaradi visokih tiskarskih stroškov časopisa ne more več izdati mora uredništvo z izdajanjem časopisa začasno prenehati. V nadi, da bo mogoče ob skorajšnjih ugodnejših razmerah delo nadaljevati, se zadržujejo za podporo gg. sotrudnikom in naročnikom uredništva. Ustanavlja in se je že ustanovilo toliko nepotrebnih listov, a ta mora prenehati! Zelo žalostno!

— Tekmovanje slovenskih kinarjev. Trboveljska premorskokopna družba je razpisala meseca novembra lanskega leta med slovenskimi kinarji konkurenčno tekmovalstvo za pridobitev originalnih ter umetniških osnutkov za projektirano figurarno dekoracijo fasad graščice se palače. Dne 24. februarja se je sestalo razsodišče, obstoječe iz slikarjev Jakopič, Stern, Tratnik in arhitektov Costapera in Fatur. Ki je zastopal stavbeno vodstvo za Trboveljsko družbo. Razsodišče pod predsedstvom g. Jakopiča je pregledalo 8 vposlanih osnutkov. Ker predloženi osnutki niso odgovarjali ali predpisanim ali strogo umetniškim zahtevam, se ni oddala prva nagrada, temveč sta se dve vpostavljeni darili komunalni ter se razdelili v enakih delih po 2500 kron na g. Ivana Napotnika (Zavodnje na Stajerskem) in Valentina Kosa (Moravce, Gorenjsko). Projekt g. Loizeta Dolinarja, ki ni odgovarjal predpisom razpisa, se ni mogel vpostevati pri oddaji nagrad. Navedenemu osnutku je izreklo razsodišče svoje priznanje. Vsek nenagrajeni tekmovalci dobi za svoj osnutek odškodnino po 1500 K. Vsi konkurenčni osnutki bodo obenem z zapisnikom razsodišča prihodnji teden razstavljeni v Umetniškem paviljonu v Littermannovem drevoredu. Dan otvoritve razstave se še obavi.

— Razstava poljske umetnosti v Parizu. Urad zagarinje propagande pri prezidiju ministrskega sveta v Varšavi priredi v Parizu aprila t. l. »Razstavo poljske umetnosti 19. veka«; v to svrhu deluje v Varšavi poseben izvrševalni odbor, ki so mu člani narodilnejsje osebnosti političnega, znanstvenega in umetniškega sveta cele Poljske; razstavo bo otvoril sam prezident

francoske republike. Ker bo razstava svetovne važnosti, hoče varšavski odbor spraviti v odbor edino dela najvišje umetniške vrednosti iz javnih in pri-

vatnih zbirk. Poleg centralnega odbora v Varšavi delujejo posebej odbori v Krakovu, Lvovu in Poznaniu.

Črnogorski razkralj Nikola — umrl.

— Paris, 2. marca. (Havas). V Antibesu pri Nici ob francoski rivijeri je danes umrl bivši črnogorski kralj Nikola iz dinastije Petrović-Njegoš. O smrti sta bila brzojavno obveščena italijanski kralj Viktor Emanuel in kraljica Jelena, ki je, kakor znano, pokolnikova hči. Italijanska kraljevska dvojica se osebno udeležila pogreba, katerega dan še ni določen. Pokojni kralj Nikola je bil rojen dne 7. oktobra 1841. kot sin Mirka Petrovića, brata črnogorskega kneza Danila, kateremu je leta 1860. sledil na črnogorski prestol. Že l. 1862. se je zapletel v vojno s Turčijo, v kateri pa mu sreča ni bila mila. Turki so zavzeli Cetinje in ga prisilili, da je sklenil mir. Njegovi diplomatski spretnosti se je posrečilo, da se je v kratkem osvobodil vseh ponižujočih pogojev tega mira. Leta 1876. se je udeležil skupno s Srbijo in Romunijo druge vojne proti Turčiji. Leta 1877. je zavzel Nikšić, leta 1878. pa se je polastil Bara. Berlinski kongres mu je priznal popolno suverenost in mu znatno povečal kneževino. Leta 1908. na anekstiji Bosne in Hercegovine je Nikola proglasil svojo deželico za kraljevino ter sprejel kraljevski naslov. Leta 1912. se

je pridružil balkanski zvezi in kot prvi 9. oktobra 1914. napovedal Turčiji vojno. V bukeškem miru se je nato črnogorsko ozemlje podvojilo. V svetovni vojni je Črnogora stopila na stran Srbije in se junaka udeleževala prvih bojev. Po katastrofi v Srbiji je Nikola hotel skleniti s centralnimi silami separatni mir, ki pa se je razbil od odporu naroda samega. To je kralja stalo, ko se je svetovna vojna končala, tudi prestol. Velika narodna skupščina v Podgorici 24. decembra 1918. je namreč odstavila Nikito in vse njegovo potomstvo kot kralja in vladarja Črnogore ter proglasila ujedinenje s kraljevinjo Srbijo, Hrvačijo in Slovenecem. Nikita se temu zaključku velike narodne skupščine sicer ni pokoril, marveč se je na vse načine trudil, da bi obdržal svoje pravice do črnogorskega prestola, toda ves njegov trud je bil brez uspeha. Njegova smrt je končno rešila tudi to vprašanje. Kralj Nikita je z velikim uspehom deloval tudi na književnem polju. Njegovo ime zavzema častno mesto v srbski literaturi. Najznamenitejša njegova dela so: drama »Balkanska carica«, tragediji »Vukašin« in »Knez Arvanit« ter epično-lirčna pesnitev »Pesnik in Vila«.

Seja ustavnega odseka.

— d Beograd, 1. marca. 22. redno seja ustavnega odseka je otvoril predsednik dr. Momčilo Ninčić. Razpravljalo se je o senatu. Poslanec Jovan Gjeonovič (republikanec) misli, da je nepraktično, iskati ustanove pri drugih narodih, ter jih izpreminjati za naše obojake. Kar je dobro za druge, ne more biti dobro za nas. Tako je zgornja zbornica imela zmisel, da obstoji tam, kjer ga je ustvarilo socialno življenje. Gornja zbornica na Angleškem je dom plemičev in tam imajo tudi interese na tem, da ta zbornica obstaja. Gornja zbornica predstavlja danes tudi na Francoskem in Angleškem zastopnike velike buržoazije. Ta dom je oporišče demokracije, toliko v političnem, kolikor v gospodarskem oziru in čuva tradicije. Pri nas ni niti gospodarskih niti političnih razlogov za ustanovitev gornje zbornice, ker nimamo plemstva in zato tudi ni treba ustanovljati korporacije, ki bi ščitila njegove interese. Mi smo že imeli poiskano senato, in sicer za vlade poslednjega Obrenovića. Ta polzku pa se ni obnesel in je pri ljudstvu izval burjo nezadovoljstva. V Ameriki je drugače. Tam voli vsaka država po dva senatorja in je senat inkarnacija enakosti vseh ameriških državljanov. Senati pa se ne zbirajo in da se njihovi interesi ne žrtvujejo interesom drugih držav. Ameriški senat ima torej poleg zakonodajnega tudi političen moment. Govornik se izraža za enotni sistem in za eno zakonodajno zbornico. Potem veli, da je najpravičnejše ako oni, ki so nesposobni za vojsko, imajo volilno pravico z 21. letom, ni pa prav, da ne nimajo oni, ki so zdravi in ki morajo iti k vojakom. Zato zahteva, da se sploh ne podeli volilna pravica nobenemu, dakler traja doba vojaške službe. Na koncu svoje govorbe obžaluje, da v tem členu ustave ni izrečeno po kakem volilnem načelu se glasuje. — Dr. Janko Šimrak (jugoslovanski klub) predlaga v imenu svojega kluba ustanovitev socialno-gospodarske zbornice ali socialno-gospodarskega parlamenta, ki bi imel 200 poslancev. Polovica naj bi se volila neposredno na podlagi enake, proporcionalne in tajne volilne pravice, dočim bi drugo polovico tvorili delegati pokrajinskih in stanovskih zastopstev. Ta korporacija ne bi imela zakonodajne pravice socialno-gospodarske naravi, nego bi ščitila gospodarske koristi države. Dalje se govornik protivi zahtevi zemljoradniške kluba, da morajo mandati biti vezani. Na ta način bi se odpravila tajna volitev, ker bi se potem vendar morali poznati oni, ki niso vršili svoje dolžnosti. — Nedeljko Divac (socialni demokrat) izvaja, da je

senat nesporno stara ustanova. Razlogi posl. dr. Vesniča, da bi zgornja zbornica mogla utrditi ugled narodnega predstavništva, niso osnovani. Nasprotno, moglo bi se dogajati baš nasprotno. Tudi razlogi ministra Trifkovića, da senat ne bi ovrnil narodnega predstavništva v hitrem reševanju zakonov, ne držijo. Namesto senata bi se mogel ustanoviti socialno-gospodarski svet, ki bi imel posvetovalni značaj. Nadalje zahteva, da se izpolni šesto poglavje v tem smislu, da dobi narodno predstavništvo referendum. — Dr. Vojislav Marinković (demokrat) izjavlja, da bo v konstituenti glasoval za one prodloge, za katere se odloči ustavni odsek. Nato razvija svoje nazore o dvodomnem sistemu in pravi:

Ako hočemo, da parlament ne bo samo političen organ, nego da bo tudi parlament par excellence, potem mora sestajati iz dveh zbornic. Za to govorijo načelni in politični razlogi. Senat je jamstvo, da se oblast večine ne izčini v diktaturo. Govornik vidi samo v dvodomnem sistemu jamstvo za demokratsko vladavino. Ne sme pa seveda nastati pretiran konservatizem, ker je izvor vsaki revoluciji. Ravnotako si ne smemo želeli neomejene evolucije, ki je izvor vsaki reakcije. Senat bi proizročil, da gremo počasi ali stalno naprej in to brez stresljev. V dvodomnem sistemu se bo ustava veliko lažje izpremenila. Mi potrebujemo izmeno ustave, in zato je senat politična potreba. Govornik ve, da sedaj ne bo prodrl dvodomni sistem, ali prej ali slej se bomo morali povrniti na to vprašanje. On je uverjen, da bo v dohodnosti pri nas obstajal ne samo dvodomni, nego mogoče celo tri-ali štirdomni sistem. — Dr. Bogumil Vošnjak (zemljoradniški) pravi, da bo glasoval proti senatu. Zahteva, da ostanemo pri eni zbornici, ustanovi pa naj se zbornica za socialna in gospodarska vprašanja, ki ne bo del narodnega predstavništva, imela na bi gotove kompetence. Predlaga, naj se o takem gospodarskem svetu nekoliko razmisli. — Dr. Ivan Pavlič (narodni klub) razlaga stališče narodnega kluba, ki je za dvodomni sistem. Narodni klub je na stališču, da se narodno predstavništvo sestavlja iz narodne skupščine in senata. Skupščina se voli po splošni, tajni in proporcionalni volilni pravici, dočim tvori senat sto članov, in sicer 53, ki jih ustava nazivlja senatorje in 47, ki naj jih volijo gotove organizacije, kakor priznane veroizpovedi, vseučilišča in visoke šole, ki so na stopnji fakultete, nadalje delavske, industrijske, obrtne in trgovinske zbornice itd.

Najnovejša poročila.

KOTOR V NAŠIH ROKAH!

Jedro naše vojne mornarice.

— d Zagreb, 1. marca. »Novosti« javljajo iz Kotora: Včeraj so vojaške oblasti Francije predale jugoslovanskim oblastem vojaške in mornariške objekte. Jugoslavijo je zastopal kapitan Grund. Francozi so izročili 12 torpedov in dve vojni ladji in trdnjavo na kopnem. Pri predaji so bile oddane častne salve. Na ladjah, na trdnjavi in po mestu vihrajo naše narodne zastave.

NAŠI KLERIKALCI GREDO V VLADO?

— Beograd, 2. marca. V tukajšnjih krogih se govori, da bo ministrski predsednik Pašić pozval jugoslovanski klub, naj vstopi v vladu. Slovincem ostane nerazdeljena Slovenija kot nerazdeljiva upravna oblast. Karakteristična je tudi vest, da Pašićeva vlada ne namerava razdeliti Bosne. (To vest so gotovo lansirali klerikalci sami. Naveličali so

se svoje brezplodne opozicije in bi za ves svet radi, da bi se jim omogočil pristop k vladnim jaslom. Uredništvo.)

RADIČ SE VEDNO — BOLAN.

— Beograd, 2. marca. Stjepan Radić je naznanil predsedniku konstituenti dr. Ribarju, da pride v sredo t. l. danes v Beograd. Medtem pa je včeraj popoldne neki član Narodnega kluba javil dr. Ribarju, da je Stjepan Radić obolen in da ne more za sedaj priti v Beograd.

PARLAMENTARNI POLOŽAJ.

— Beograd, 2. marca. Po informacijah iz poslaniških krogov se bo Pašićevi vladi posrečilo, da pridobi muslimane za vstop v vladu. V muslimanskem klubu je močna struja Hrvatov proti ostalim članom, ki so za to, da muslimani vstopijo v vladu. V sled nesoglasja med člani ni izključen razdor v muslimanskem klubu. Če je res, da je dr. Vošnjak s sedmimi člani izstopil iz zemljoradni-

škega kluba in da vstopi v Pašićevo vladu, bo imela Pašićeva vlada 224 glasov. (Kakor znano, mora biti v konstituenti 210 glasov za sprejem ustave. Op. ured.)

MISIJA NOVEGA HRVATSKEGA BANA.

— Beograd, 2. marca. Iz včerajšnjih vesti o kurzu nove politike na Hrvatskem je razvidno, da obstoji misija novega bana v tem, da izvede na Hrvatskem in v Slavoniji konsolidacijo državnih oblasti. Novi ban dr. Tomljenović se je v Beogradu zavezal z vso svojo avtoriteto za to, da dobio uradniki na Hrvatskem in v Slavoniji ravno toliko plače v dinarjih, kolikor jo imajo sedaj v kronah.

REZULTATI LJUDSKEGA ŠETJA V SARAJEVU.

— d Sarajevo, 1. marca. Po končnih rezultatih popisa prebivalstva v Sarajevu znaša število prebivalcev 59.097. In sicer 29.000 moških in 30.037 žensk. Naših državljanov je 52.807. Po veri je 21.110 muslimanov, 17.824 katolikov, 12.381 pravoslavnikov, 7154 židov in 420 protestantov; ostali so drugih veroizpovedanj.

LJUDSKO ŠETJE V ČEHOSLOVAŠKI.

— d Praga, 1. marca. Kakor javljajo listi, je bil izid ljudskega šetja, ki se je te dni vršilo na Čehoslovanskem, povsem ugoden. Omeniti se morajo nastopne občine: Leta 1910. se je naštel v Čorninu (bivše Nižje Avstrijsko) 425 Nemcev in 310 Čehov, letos pa 9 Nemcev in 656 Čehov. V Nemeckih (bivše Nižje Avstrijsko) se je leta 1910. naštel 368 Nemcev in 227 Čehov, letos pa 9 Nemcev in 588 Čehov, v Rabšachu (bivše Nižje Avstrijsko) leta 1910. 1160 Nemcev in 279 Čehov, letos pa 168 Nemcev in 1782 Čehov. Pri ljudskem šetju v Košicah (Slovaško) se je naštel 5090 Čehoslovakov, 3590 Malorusov in 1590 Madžarov. Številke iz Košic pa še niso uradno potrjene.

PREPOVEDANI KOROŠKI ČASOPISI.

— d Beograd, 1. marca. (Uradno) Minister za notranje stvari je zabilil listoma »Kärntner Landmannschaft« in »Koroška domovina«, ki izhajata v Avstriji, razpečevanje in razširjanje v naši državi, ker pišeta neprijateljsko o naših odnosih in s tem slabita ugled države.

— d Beograd, 1. marca. (Uradno) Minister za notranje posle je zabilil listu »Kärntner Tagespost«, ki izhaja v Beljaku, prihajanje in razširjanje v naši državi, ker piše neprijateljsko o naših odnosih in s tem slabita ugled države.

ANTANTA IN NEMCIJA.

— d Pariz, 1. marca. Dopsnik Agence Havas poroča iz Londona: Prvi sestanek med zaveznicami in Nemci bo danes zvečer. Lloyd George in Briand sta že včeraj razpravljala o vprašanjih vojnih in ekonomskih sankcij, ki bi se morale spremeniti, ako se Nemci ne bi pokorili.

Gospodarske vesti.

— g Sadržarsko društvo. Pripravljalni občni zbor Sadržarskega društva za Slovenijo se je vršil 20. t. m. v posvetovalni dvorani poverjenstva za kmetijstvo v Ljubljani. Klub pilci udeležili (30 udeležencev) je bilo zborovanje kaj živahno in zanimanje za društvo zelo veliko. Iz pravil posnemamo, da znaša letna članarina pravih članov 10 dinarjev. Dostmrni člani ki morejo biti pa le fizične osebe, plačajo enkrat za vselej po 300 dinarjev. Ustanovni člani pa enkrat za vselej najmanj po 1000 dinarjev. Za predsednika je bil izvoljen Iv. Belle, ravnatelj kmetijske šole v St. Juriju ob juž. žel. za njegovega namestnika M. Humeč, viš. sadj. nadz. v Ljubljani, za tajnika M. Levstik, učitelj in posestnik v Celju. V odbor so bili voljeni sledeči gg.: Fr. Gorican, sadj. nadzornik v Celju (blagajnik); Josip Priol, strok. učitelj v Mariboru; Josip Kafol, strok. učitelj na Grmu; Fr. Gombač, višji kletarski nadzornik v Ljubljani; Josip Zupanc, vin. instr. v Ptuj; Fr. Rus, nadučitelj in posestnik na Bledu; J. Premrov, posestnik v Gracovem pri Cerklju; Anton Godce, posestnik v Mali nogi; J. Kržišnik, nadučitelj v Preski; Fel. Robič, veleposestnik v Limbušu; Rud. Pevec, trgovec v Mozirju; Fr. Oset, trgovec na Vranskem; Fr. Ferline, nadučitelj v pok. v Smarjah pri Jelšah; Bl. Tominc, nadučitelj v Globokem. Namestniki: J. Babnik, posestnik na Glina pri Sent Vidu; Fr. Trampuz, kmet, referent v Ljubljani, in Josip Kolenc, veletrgovec v Celju.

— g Kultura tobaka v Sloveniji. Prijav za kulturo tobaka prispelo je do 23. februarja tukajšnji tobačni tovarni iz 29 občin, ki so priglasile 160 sadilcev z 450.000 sadikami, kar odgovarja približno 20 oravov zemlje. S zadovoljstvom beležimo, da je doslej prispelo največ prijav iz Stajerske. Manj zadovoljive so prijave iz Dolenjske in Prekmurja. Morebiti popravilo to prijave prihodnjih dni. Opozorjamo pa, da se

prijave za sajenje tobaka morajo zaključiti in tovarni v Ljubljani doposliti do konca tega meseca. Opozorjamo nadalje, da se bo vsak nasad tobaka, ki ne bo prijavljen in oblastveno dovoljen uničil in bo lastnika zadela visoka kazen. To velja tudi za najmanje število sadik. To se opetovano razglasa, da ne bo pozneje praznih izgovorov. Interesente opozorjamo, da se bodo tobačni nasadi zavarovali zoper nastalo škodo po točl. Način zavarovanja bo na kratko opisan v navodilu, ki ga vsebuje dovolza, katero dobi vsak prijavljen sadivec v roke. Vsečak za tobačno kulturo je že izbran in nastopi v kratkem svojo službo v Ptuj. Njegova glavna naloga bo letos, da praktično podučuje producente na licu mesta o vseh fazah tobačne kulture.

— g Nova uvozna tarifa. Načrt uvozne tarife je izdelan ter predložen v pretres gospodarsko finančnem odboru ministrov. Predlog vsebuje določilo o oprostitvi novinarskega papirja od carine.

— g Poziv denarnim zavodom. Ministrstvo za trgovino in industrijo je sklenilo pozvati vse denarne zavode, naj zbirajo točne podatke o vseh aktivah in pasivah, in sicer po obrazcu, ki ga je izdelalo finančno ministrstvo.

— g Službeno carinjenje in carinsko posredovanje v Ljubljani. V razpisu generalne carinske direktorije C br. 43.683 z dne 9. julija 1920. je bilo določeno, da se imajo pri carinarnicah, kjer ni carinskih posredovalcev po določbah člena 35. carinskega zakona vlagati carinske deklaracije po novem formularju, po katerem bi lastniki sami ali pa preko carinskih posredovalcev vršili carinsko odpremo blaga. Dosega se ta način zacinjanja blaga pri carinarnici v Ljubljani ni mogel praktično izvrševati, ker posamezni deklaranti niso poznali carinskih predpisov in tarife in ker ni bilo carinskih posredovalcev. Ker pa sta sedaj v Ljubljani dva priznana carinska posredovalca (tvrda »Balkan« in Anton Grom, je odredila uprava carinarnice na podlagi člena 28. carinskega zakona, da se od 1. marca t. l. vrši carinjenje izvoznega blaga po izvoznih deklaracijah in prijavah, katere bodo stranke, oziroma deklaranti v zmislu določb člena 80. do 38. in 41. do 48. ter 96. carinskega zakona podale. To pomeni, da je vsak deklarant dolžan v svoji carinski prijavi točno po tarifi in po predpisanim obrazcu kvalificirati blago in priložiti vse dokumente, ki so predpisani za odpremo blaga. Dalje odreja uprava carinarnice, da se v smislu členov 34—39 carinskega zakona podajo deklaracije za uvozno blago, poenaki od 11. marca t. l. To pomeni, da mora od tega dneva naprej vsaka stranka, oziroma deklarant po predpisanim formularju točno tarifarno prijaviti blago, ker niti za vse napake, ki se pri pregledovanju blaga ugotovijo, posledice člena 166. carinskega zakona. Izvozno blago v vrednosti do 500 dinarjev in uvozno blago, ki ga prinašajo potniki s seboj do iste vrednosti, se carini enostavno po drobem zapisniku. Zelenčica mora na podlagi vplačanih izvoznih deklaracij in pripadnih voznih listov predložiti carinarnici spremljevalne listine (propratnice) za vagon ocarinjenega blaga.

BORZE.

— d Zagreb, 1. marca. Devize: Berlin (vezano) 237.50—239, Italija (vezano) 546—547, London (vezano) 584—585, Newyork (vezano-kabel) 150—151, Newyork (vezano-ček) 148.25—150, Pariz (vezano) 1079 do 1075, Praga (vezano) 187—187.50, Švica (vezano) 2450—2475, Dunaj (vezano) 20.50—20.65, Valute. Ameriški dolarji 146—146.50, avstrijske krone 21.50—22, češkoslovaške krone 180 do 182, angleški funti 555—50, francoski franki 1085—0, napoleonidri 490—496, nemške marke 235—236, souvereign 580—590, italijanske lire 530—0.

— d Danaj, 1. marca. Devize: Zagreb 487—491, Berlin 1153—1159, Budimpešta 156.25—158—25, Bukarešta 960 do 970, London 2800—2820, Milan 2630 do 2650, Pariz 5160—5200, Praga 898 do 904, Sofija 812.50—852.50, Varšava 75.50—77.90, Curih 11.962.50—12.112.50, Novi Jork 721.50—725.50, Amsterdam 24.700—24.800, Valute. Ameriški dolarji 714—718, bolgarski levi 835—845, nemške marke 1151—1157, angleški funti 2790—2810, francoski franki 5145 do 5185, italijanske lire 2632.50 do 2652.50 dinarji (tisočaki) 1935—1955, (stotaki) 1930—1950, poljske marke 76.50—78.50, romunski lei 945—955, carski rublji 305—311, švicarski franki 11.937.50—11.987.50, češkoslovaške krone 897—903, madžarske krone 155.25 do 157.25.

— d Praga, 1. marca. Devize: Amsterdam 2758.50, Berlin 128.50, Curih 1336, Milan 291, Pariz 574.50 London 311, Novi Jork 79.50, Beograd 213.50, Bukarešta 106.8 ofija 94.75, Dunaj 10.71, Varšava 8.37, Zagreb 53.12, Budimpešta 16.87, Valute: nemške marke 128.25, švicarski franki 1331, lire 238, francoski franki 571.50, angleški funti 309, ameriški dolarji 77.50, avstrijske krone 10.71, jugoslovanski dinarji 204.50, romunski lei 106, bolgarski levi 90.50, poljske marke 7.87.

— d Curih, 1. marca. Berlin 9.724, Holandija 206.50, Novi Jork 603, London 23.40, Pariz 43.15, Milan 22, Bruselj 45, Kodanj 108, Stockholm 135, Kristianija 104, Madrid 83.25, Buenos Aires 215, Praga 7.50, Dunaj 1.30, Zagreb 4.10, Bukarešta 8.10, Varšava 0.68, avstrijske žigosane krone 0.90.

— * —

Raznoterosti.

* Poroka v Bukarešti. Iz Bukarešte javljajo da se je tamkaj z velikimi slovesnostmi dne 28. februarja vršila poroka princzeje Elizabete z grškim kraljevičem Jurijem.

* Požar v smodnišnici. Iz Hongkonga prihaja vest, da je pogorela piro-tehnična tovarnica v Kaulungu. Mrtvih je 100 oseb, ponajveč ženskih in otrok.

* Nesreča v panamskem prekopu. Pred panamskim prekopom sta zadela skupaj parnik »Inventor« in ameriški rušilec »Woosley«. Rušilec se je potopil. En mož je mrtve, 15 jih pogrtašajo, 112 pa so jih rešili.

* Železniška nesreča. Vlak new-yorške centralne železnice je na križišču trčil z vlakom michiganske železnice. Mrtvih je 40 do 50 oseb; število ranjenih cenijo na 200.

* Število žrtev španske bolezni. Na Angleškem je izšlo te dni poročilo o statistiki žrtev španske bolezni v letu 1918/1919. Samo v Angliji je zahtevala ta bolezen 151.466 smrtnih slučajev. Predsednik neke medicinske komisije, ki ga je poslala angl. vlada po Evropi in Aziji, da prouči to bolezen, je dognal, da je ta epidemija bila ena najstrašnejših, ki je divjala doslej po svetu. Svoje žrtve si je »španska« izvolila osobito med dobro rejenimi in dobroslo-tiranimi ljudmi, a se je ogibala slabotnih. Mnogo huje, kakor v Evropi, je divjala »španska« v Aziji, kjer je zahtevala več žrtev kot kuga in kolera.

Samo v Indiji je pomorila na šest milijonov ljudi. Tu je imela bolezen tudi mnogo hitrejši in huji učinek, kakor pa v Evropi. Večkrat so njene žrtve umrle že po treh urah po obolenju. Sploh je zahtevala ta bolezen v južnih krajih mnogo več smrtnih žrtev, kakor pa v Evropi. Tako je umrlo v Južni Afriki za »špansko« 13.943 oseb, na Otokih Fidži 7000 oseb, a na otoku Mauritius 400 oseb dnevno.

* Čehoslovaško trgovinsko ministrstvo za esperanto. Za 13. svetovni es-perantski kongres, ki se vrši dne 31. julija do 6. avgusta t. l. v Pragi, je do-volilo čehoslovaško trgovinsko mini-strstvo 10.000 čehoslovaških kron sub-vencije.

* Stavka rimskih dijakov. Iz Rima poročajo: Kot protest proti visokim cen-am učnih knjig, so pričeli rimski aka-demiki s stavko. Pričakuje se, da se bo do akademikom priključili tudi srednje-šolci.

* Lakota na Kitajskem. Kakor po-ročajo angleški listi, vlada na Kitaj-skem taka lakota, kakoršne še ni bilo na svetu. Tisoči in tisoči umirajo lako-te. Ljudje umirajo kar na cesti ali pa čakajo v svojih stanovanjih na smrt.

* Bomba v uredništvu. V južni Ameriki so anarhistični atentati zopet na dnevnem redu. V uredništvu vlad-nega lista »Epoca« je te dni eksplodi-rala bomba, ki pa k sreči na ubila no-benega. Policija je aretirala več osum-ljencev.

* Brezposelnost v Angliji. Kakor se je pred kratkim v Londonu ugotovl-ilo, je prekoračilo število brezposelnih na Angleškem število en in pol milijona. Samo tovarnice kakava so odpustile v enem same dnevu nad 1000 delavcev.

* Nova Zelandija in kinematografi. Iz Londona poročajo da bo v Novi Ze-landiji v kratkem izšla naredba, s ka-tero bo kinematografom prepovedano predvajanje filmov, v katerih se vrše samomori, umori, vlom, ropi in druga razbojništva.

* Stavka med gledališko predstavo. Berolinsko časopisje poroča, da so člani orkestra med predstavo v gledališču v Kommandanten ulici naenkrat prene-hali svirati in so zahtevali takojšnjo doklado v znesku 300 mark. Opereta so je nadaljevala s premiljevanjem glasov-irja, stavkajoči pa so bili takoj odpu-šeni.

Sokolstvo.

— Slavnostna izročitev zastave so-kolskemu društvu v Logatcu. V nedeljo dne 6. t. m. se izroči na slavnosten na-čin sokolska zastava bratskemu društvu v Logatcu. Po zasedbi od strani Ita-lijanov je hranilo zastavo starešinstvo Saveza, ker bi jo sicer Italijani uničili. Pozivamo vsa bratska društva Ljublja-ne in okolice, da se v kar največjem številu udeležijo te slavnosti. Odhod iz Ljubljane na Vrhniko z vlakom ob 7.25. Od Vrhnike naprej peš do Logat-

ca. Iz Logatca se vračamo popoldne okoli 3. ure zopet peš na Vrhniko, od koder odhajamo z vlakom ob 18.34. — Bratska društva naj javijo takoj število udeležnikov radi naročitve kosila. Ra-di vozne cene bo pravočasno javljeno. — Jugoslovanski sokolski savez.

— Ljubljanski Sokol pozivlja vse člano, ki se udeležijo slavnostne pre-daje sokolskega prapora Logaškemu Sokolu in reflektirajo na obed, da se zglase pri br. L. Kovaču do vključitel-no petka 4. t. m. od 6. do pol 8. ure zvečer v odborovi sobi v Narodnem domu.

— Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Mostah vabi bratsko članstvo na X. redni občni zbor ki se vrši dne 6. marca 1921 ob pol 9. uri popoldne v prostorih gostilne br. Pecarja. Sestanek za sestavo kandidatne liste se vrši v soboto dne 5. marca ob 8. uri zvečer v prostorih br. Stora.

— Sokolski naraščaj v Mokronogu je priredil v nedeljo tombolo v korist Sokolskega doma, ki se prične graditi prihodnji mesec. Naši vrli Sokolci in Sokolice so nabrale znesek nad 1100 K. Ti mali sokolski bojevniki pač zaslu-žijo vso pohvalo. Na svidenje v jeseni v novi veličastni sokolski dvorani! Zdravo! St.

Turistika in sport.

— Turistovski klub »Skala« pozivlja svoje člano, da se polnošte-vilno udeležijo sestanka, ki se vrši dne 4. t. m. (v petek) ob 8. zvečer v »Prešernovi sobi« restavracije »No-vi svet«. Vršijo se predavanja tov. Zorka o pojmu in bistvu alpinizma ter se bo obenem razpravljalo o važnih zadevah.

Društvene vesti in prireditve.

— Zadruga krojačev, krojačice in modistinj za Ljubljano in za sodni okraj v Ljubljani naznanja, da se vrši meseca avgusta Velesolem. Interesen-ti, kateri se mislijo udeležiti v svoji stroki te razstave, naj sporoče ustne-

no ali pismeno zadrugi, Gosposka ulica št. 5, najkasneje do 20. marca t. l. Na-čelstvo.

Narodna obrana.

— Za »Jugoslovensko Matice« so darovali: G. stavbeni nadsvetnik Duffe K 200, kot polovico preostale imovine prostovoljno razišlega se društva »Na-ša Zvezca« v Ljubljani; g. Zorko Je-linčič nabral na nabiralno polo K 288; g. Danilo Pire nabral na nabiralno polo K 41; g. Anton Kacin nabral na nabiralno polo K 362; Osobje Zitnega zavoda darovalo K 700; Gojenke Uršulinskega samostana v Škofjiloki nabra-le K 261; Učenke Uršulinske ljudske šole v Škofjiloki K 47.14; g. A. Volk najdenih K 80; g. Znidarski Stanko K 91; g. S. Martinčič, Baker 1 funsterling izmenjan v K 520; Kreditni zavod za trgovino in industrijo daroval ob sklepu bilance K 10.000; Društvo pro-metnih poštnih uradnikov v Ljubljani nabralo ob zaključku občnega zbora K 72.20 v; g. Josip Medved daroval K 52; Zmagoslav Bohinjec daroval K 52; Za odkupnino ukradene neveste g. ing. Igo Krant K 460; Jugoslovanski Demokratski Klub v Sonju K 100; g. dr. Demšar za prodane brošure »Spolne bolezni« K 160.

Darila.

Upravi našega lista so poslali za: Jugoslovensko Matice. Domžalski Sokol 100 K, mesto venca na krsto umrlemu svojemu bivšemu starosti g. nadučitelju Kristu Engelmannu. Ravnega dijaka z zlomljeno hrčte-nico, G. Josipina Skok iz Domžal 20 K in Neimenovani, tu 40 K. Skupno 60 K. Srčna hvala!

Polzvedbe.

Izgubila se je zelenkastočrvena de-narnica z večjo svoto denarja od Mühleisnove hiše na Dunajski cesti do tesališča Zakotnik in od tam po Dunaj-ski, Bleiweisovi in Gosposvetki cesti do Zormanove hiše v Šiški. Odda naj se proti nagradi na policijskem ravna-telstvu ali pa Dunajska cesta 36 pri-tičije levo.

Listnica uredništva.

— G. prof. dr. Čadežu. Prejeli smo pismo, v katerem prosijo večje število naprednih Slovencev, naj bi blagovolili g. dr. Čadežu ponoviti svoje predavanje o »Velikih svetovih«.

— Dopisnikom in sotrudnikom. V zadnjem času se nam je nagomi-lilo toliko gradiva, da ga pri naj-boljši volji ne moremo sproti proba-čevati, ker nam nedostaja v to pa-pirja in prostora. Dopisniki in sotrud-niki naj torej potrpe, polagoma pri-de vse, kar je trajne vrednosti, na vrsto. Vsi dopisniki pa naj računajo s tem, kar je napisano na čelu lista, da se »rokopisi« ne vračajo. Ako bi hoteli vračati vse rokopiše, kar jih sprejmemo, potem bi morali nastaviti posebnega uradnika, kar pa je v današnjih razmerah nemo-goče.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Zenske bolezni: Profesor Zwi-fel v Lipskem, predstojnik vseučil-ske klinike za ženske bolezni, izjav-lja, da je jako zadovoljen v vsakem oziru s učinkom grenčice »Franz-Josefa«.

Trojite na revmatizmu in ghti-šnih bolečinah? Vdrigjenje s pravim Fellerjevim Elza-fluidom je takore-koč dobrodejno! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Dr-žavna trošarina posebej.

Pahlje milo-odvalajoče sred-stvo? Fellerjeve prave Elza-kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škat-ljic 18 K. — Zagorski sok zoper ka-šelj in prsne bolečine 1 steklenica 9 K. Zelodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 K. — Omot in poština posebej, a naiceneje. Ev-gen V. Feller, Stuhica donia, Elzarg št. 238, Hrvatska.

Zlatorog

Ne kupujte importiranega inozemskega mila, kajti to milo je veliko dražje. — Vsaka gospodinja mora dandanes štediti, zato naj rabi samo

„ZLATOROG-MILO“

— katero je v kakovosti vsam importiranim milom zajamčeno enakovrsto, ako ne boljše. —

Glavno zastopstvo za Kranjsko: R. Bunc in drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta 7.

Moško kolo, dobro ohranjeno, ce št. 132 pri Ljubljani. 1551

Konservatoristka, bi podčevala klavir in harfo, ako se ji odstopi mesečna soba. Ponudbe na upr. Slov. Nar. pod »Konservatoristka 1555«.

Išče se stanovanje z opravo za mlad zakonski par brez otrok: 2 sobi s kuhinjo ali 1 soba s kuhinjo proti visoki nagradi. Ponudbe pod »B. K. 1557« na upr. Slov. Nar.

Prodajalka, dobra moč, večša korespondence in knjigovodstva se sprejme. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 1554

Pozor, mesarji! Ceno prodam hladilnico (Kühlanlage). Ponudbe na upravo Slov. Nar. pod »Hladilnica 1542«.

Odda se 5 orolov nji s kozolcem na polju. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 1541

Prikrojevalec za civilno in vojaško delo se išče za takojšnji vstop. Vpovejajo se samo prvovrstne moči. Ponudbe pod Anton Kramer in Drug Sabotica. 1546

Proda se: ženski šivalni stroj (mala Singerica) in omara za obleko. Obe dobro ohranjene. Ogleda se je od 2. ure naprej. Bleiweisova cesta 3, pri hišniku. 1545

Trgovci išče do lokal za manu-novembra primeren trgovski trgovino v Ljubljani ali kakem drugem kraju Jugoslavije (le ob železnici). Ev-vstopi kot kompanjon. Ponudbe na upr. Slov. Nar. pod »Manufaktura 1553«.

Proda se par moških dobro ohranjenih lakastih čevljev št. 40 in par damskih št. 37. ulica 7, med 1.-3. uro. 1543

Prodaja drv.

Priporoča se zaloga sekanih, žaganih in metrskih drv. Vsaka količina se do-slavlja na dom. Priporoča se tudi vsa-ka druga prevoznica. — Ivana Treo, Cesta na Goranški kolodvor 6. 1550

Slike kralja Petra v velikosti 47x65 cm priporoča Narodna knjižnica v Ljubljani. Cena K 24.—

Išče se magister pharmacije za Slo-venijo. Naslov pove upravništvo Slo-venskega Naroda. 1175

Kupi se za takoj vagon smrekovih hlodov franko vagon postaje dolenske proge. Ponudbe pod »Dolenski les 1575« na upravništvo Slov. Naroda

Po ugodni ceni se prodajo

parketni stroji

302 m² hrastovih parkeov, 7000 ko-madov strešne opke (Biberschwanz) Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 1565

Išče se krojaški pomočnik, izučen re-šanja Sprejme se takoj. M. Poljanšek, Dolenji Logatec 75. 1563

Javna dražba. V soboto, dne 5. marca t. l. se bo vršila v skladišču Balkana, Dunajska ce-sta 33., javna dražba klavirja, na kar re-interesenti tem potom opozarjajo. 1540

Dva brata, tehnika, izšeta no sobo za takoj. Posteljino perilo ev-tudi kompletno posteljo imata sama. Ponudbe na upr. Slov. Nar. pod šifro: »Dva brata 1559«.

Gospodična s prakso želi mesta blagajničarke in pro-dajalke. Gre tudi izven Ljubljane. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod »T. S. 1561«.

Kupim majhno trgovino, ali vzajem na kakem prometnem kraju. Event. grem tudi kot družabnica. Ponudbe pod šifro »Trgovku 1562« na uprav. Slov. Naroda.

Strojepiska, zmožna tudi de-loma steno-grafije in drugih pisarniških del, išče dela za na dom oziroma službo za po-poldanske ure. Ponudbe prosijo na upr. Slov. Naroda pod »Vestna 1552«.

Provizijski

- zastupnik -

za veletrgovino vina, trazi se samo prve vrste sile: ponude na pošlanski prefina 91, Glavna pošta Zagreb. 1499

Stroj za drobljenje čreša, skoraj nov, se prodaja. 4.000 komadov dobrih jutnih vret za žito na prodaj po ceni 19 K komad, vzorci na zahtevo. 10 metrskih stotov odpadkov mehke za sražanje strojev za ceno 900 K metrski stot. Komplet. oprava za izdelovanje soda-vode in pokalic, cela oprava, skoraj nova je na prodaj. Majhen bencinov motor 3 HP na prodaj. Emerik Kakec, trgovec, 1536

Kupijo se stara, tudi po-kolesa, otroški vozčki, šivalni pisalni in razni stroji. F. Batelj, Ljubljana, Starl trg št. 28.

Trstije za strope izdeluje in prodaja na delo in drobno m² po K 4.20 pri večjih naročilih znaten popust. Stelner Anton, Ljubljana, Jeranova ul. 13, Trnovo. 26

Proda se več rabljenih ši-valnih strojev za šivanje in kro-jače. Dvokolesa z dobro pnevmatiko, 3 motorji. F. Batelj, Ljubljana, Barlovska c. 4. 1280

Iščem mesečno sobo event. s hrano. 1527* na upravo Sloven-skega Naroda.

Ker nujno potrebujem denar, prodam dve dobro ohranjeni harmoniki eno za K 5.000, eno za K 6.000, po možnosti tudi ceneje. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1519

Klavirji na obroke in na posodo pianini, harmoniji, violine in vse orodje za godbo. Strane na dro-bno in dehele. Alfonz Breznik, bivši učitelj Glasb. Matice Kongresur trg št. 15. pri nunski cerkvi) 8575

Barva za jajca (pirhe) je došla v 7. različnih barvah 100 zav. 140 K Barva za obleko, najfiniša zanesljivo do-zavrtikov 200 K. Razpošilja vsako množino Karol Loibner, Celje.

Pav. Jemc, krojaški mojster Sp. Šiška št. 22

priporoča svojo delavnico za iz-delovanje oblek za gospode po meri. Ima prvovrstne moči. Točna postrežba in zmerno ceno.

Mestni stavbenik Ivan Bricelj Ljubljana, Slomškova 19. Telef. 527

Prevzema zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Petrolej!

la. raf. svjetli, prodaje dokle zaliha traje, sa svog skladišta, uz ci-jenu od K 22.— po kg. trg. tvrd. A. Wilczeka nasl. n. Varaždino.

G. F. Jurásek

uglaševalac glasovirjev in trgo-vec z glasbili Ljubljana, Wolfova ul. 12

Karbidne svetiljke najfinjši sistem, namizne in viseče ter za kolesarje priporoča

IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica 7.

Vetiko zalogo velikonočnih in drugih razglednic

po zelo nizki ceni pripo-roča tvrdka

Ivan Bonač, Ljubljana.

Zamenja se

lepa enonadstropna hiša s sadnim, ze-lenjadjnim vrtom, dvoriščem, električno razsvetljavo, vodovodom v okolišu vi-lj Celovcu za primerno hišo v Ljub-ljani ali Mariboru. Ponudbe na anon-čno ekspedicijsko Al. Matelič, Ljubljana pod »C. lovec 1921«.

Petrolej!

la. raf. svjetli, prodaje dokle zaliha traje, sa svog skladišta, uz ci-jenu od K 22.— po kg. trg. tvrd.

A. Wilczeka nasl. n. Varaždino.

Nogavice

z znamke »ključ« in brez nje pri Tvornici čarapa, Sarajevo Samo na veliko! Cenik zastoji. Par nogavic znamke »ključ« tra-ja kakor 4 pare drugih.

Priporoča se krojaški mojster

Ivan Vrhovec

v Pravljah, ki izvršuje vse v njegovo stroko spadajoča dela za gospode in dečke vedno po najnovijem kroju. Po zelo ugodni ceni. Postrežba točna in solidna. Naročnikom je treba samo po dopisnici naznaniti svoj naslov. 1198

Razno pohištvo, posoda itd. se prodaja vsak dan od 2.—5. popoldne. Cankarjevo nabr. 7/II.

Stanovanje

v Ljubljani ali bližnji okolici, obstoje-če iz kuhinje, dveh ali treh sob, se išče. Dobra negrada in dobro plačilo zajamčeno. Ponudbe na anončno eks-pedicijsko Al. Matelič, Ljubljana. 1474

Stavbeniki!

2 mešalca za beton, zmešata po 10 m³ betona dnevno; več modelov za beton-ske cevi in 1 stavbeno sesalco, premer cevi 7 cm odda Obrtna centrala, Ljubljana, Pražakova ul. 3. 1492

Kvaliteta brez konkurence!

Amerikansko strojno in cilindrovo olje, tovozna mast in mast za vozove tvrdke

STANDARD OIL COMPANY OF NEW YORK ima zopet na razpolago glavna zaloga A. LAMPRET, Namska ulica 19, Ljubljana.

Zahvala.

Vsem onim, ki so nam stali ob času mučne bo-lezni in prezgodnje smrti nad vse ljubljene, nepozab-ljene in drage nam

Pepce

vsem vsem, ki so jo spremili na njeni poslednji poti k večnemu počitku in ji s tem dokazali, kako visoko cenijo njeno blago, mlado srce, ravno tako gg. dr. Avra-moviču in g. dr. Slajmerju za njihovo trud ob času težke bo-lezni, preč. g. župniku Janku Barletu za tolažilne besede, vsem čč. sestram, gđc. učiteljicam in gojenkam Lichten-turnovega zavoda za vso skrb, častno spremljevanje, gan-ljivo petje, v srce pretresujoče govore ob grobu ter po-klonjeno cvetje, gg. pevcem »Glasbene Matice« za pre-tresljivi žalostinki, vsem vsem darovalcem obilnega pre-krasnega cvetja ter vsem sočustvojočim ob nagli naši izgubi izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo!

Ohranite jo v dobrem spominu!

V LJUBLJANI, dne 1. marca 1920.

Globoke žalujoča rodbina Škalj.

Razstava

Damskih slavnikov v torek, 1., sredo 2., in četrtek 3. t. m. v Mariboru Hotel Union, v petek, 4. in soboto, 5. t. m. v Celju Hotel Evropa. — Najnovejši in zameški modeli.

Prva trgovska hiša

v sredi Maribora z veliko trgovino in stanovanjem se takoj proda. Dopisi pod „Redka prilika“ na anončno ekspedicijo AL. MATELIC, Ljubljana.

Sveže telečje meso

od 50 telet po 23 — 24 K za kg prodajalo se bo v četrtek 3. t. m. popoldne v Solskem drevoredu na Predovičevi, Smoljanovi in Krašovčevi stojnici.

Znano trgovino z usnjem

je otvoril

FR. SEUNIG

Ljubljana, Marijin trg št. 2.

Radi opustitve trgovine s čevlji se proda okoli 400 parov čevljev moških iz teletine in ženskih ševret črnih in rjavih pod lastno ceno, toda samo cela partija. Vse domače izdelke in la usnje.

Natečaj.

Uprava veleposestva Beltinci v Prekmurju razpisuje s tem javen natečaj službe

veleposestniškega mernika (geometra)

z daljšo vsestransko prakso v geodeziji. Pristojbine, spojene s to službo, obsegajo:

- a) K 3600.— mesečne plače v gotovini,
- b) K 50.— kot dnevnica za vsaki dan merskega zaposlenja na veleposestvu, in
- c) proslo stanovanje s kurivom in razsvetljavo.

Služba je stalna in posebno priporočljiva za vpokojene, samske, vendar še delazmožne moči. Ponudbe, adjustrane z vsemi potrebnimi prilogi, je vpslati do

15. marca 1921

na naslov podpisane uprave.

Dodaje se, da je z akceptiranjem, ki se bo sporočilo event. brzojavno, vezan takojšnji nastop službe.

Uprava veleposestva Beltinci (Prekmurje).

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in nedovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Gena s pošto kron 10.—

NAR. KNJIGARNA V LJUBLJANI, PRE-SERNOVA UL. ST. 7

RAZPRODAJA DUNAJSKIH IN PARIŠKIH DAMSKIH SLAMNIKOV V SLOVENJEMGRADCU ŠTEV. 151 DO SOBOTE 5. MARCA ZVEČER

Išče se

srednje velik prostor za ... skladišče. ...

Prostor mora biti suh in po možnosti svetel, leži pa lahko v katerikoli delu Ljubljane. Ponudbe na upravo lista pod „Prostor/1483.“

Knjigovodja

prvovrstna samostojna moč ter 2 pisarniški pomožni moči za večje trgovsko podjetje se sprejmo. Plača in nastop po dogovoru. Ponudbe pod „St. 4000/1548“ na upravo Slov. Naroda.

Kakršen gospod, tak sluga.

Velezaninova burka iz vojaškega življenja. Vprizarja se z velikim uspehom na številnih odrih.

Cena K 9.

Dobi se v Narodni knjigarni v Ljubljani, Prešernova ul. št. 7.

RAZGLAS.

Oddaja popravka šolskega poslopja na Vinici.

Na podlagi inženirskega proračuna K 90.000.— ki leži na vpogled pri okrajnem šolskem svetu v Gornjem in pri obč. uradu na Vinici, se razpisuje konkurenčna oddaja do dne

1. aprila 1921.

Povzetniki naj svoje ponudbe v zaprtih kuvertah do tega dne predložijo obč. uradu na Vinici.

Občinski urad na Vinici,

dne 27. februarja 1921.

Brzojavi: Fahrzeugwerke Puntigam. Brzojavi: Fahrzeugwerke Puntigam.

Popravila avtomobilov

Največje, najmodernejše opremljene delavnice, garaže za 200 avtomobilov; vsi obratni pomoči za avtomobile. — 200 delavcev. — Zavodova glavica 7,5 milijonov. — Industrijski tir. — Prav blizu meje.

Steirische Fahrzeugwerke, Puntigam Graz.

Potrebno in koristno je

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki vam prihaja iz Amerike po našem posredovanju potom iz pošto-dekovnega urada. Pazite, da boste naznanili pošiljatelju zanesljivi zavezanec, ki ste ga sprejeli, in dan, ko vam je bil izplačan. Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari domovini in vsled nepotrebnega preiskovanja pri nas ter po poštah Vas to prosimo. Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki posebno sorodnikom radi prikrižajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje šel postal, ker bo mišlil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po očiteljni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogokrat dolgo traja, predno se odloči poslati z pet kakti dni. Konečno se obračamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki pošiljati denar potom naše banke. Točna postrežba — to je vedno bilo in bo naša naša geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK
52 Cortlandt Street New York, N. Y.

Cokolada Lindt & Spruengli

najboljša švicarska znamka. S franzišne zaloge na Dunaju se boba v vsaki množini. — Generalni zastopnik za Avstrijo in nacionalne države

J. LAWECKZY, Wien XVII., Gentzgasse 117, Tel. interur. 21967.

Razpis.

Gradbo nove okrajne ceste in sicer nadaljevanje Prevorje-Sv. Urban odda zanesljivemu podjetniku okrajni odbor Kozje za enkrat samo okroglo 3 km.

Pismene, vsa dela zaspodajajoče ponudbe z napovedjo pavšalne svote naj se predložijo do 1. aprila t. l. podpisaneinu okrajnemu odboru.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik gradbene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5 % od zahtevane pavšalne svote v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih.

Okrajni odbor kozjanski si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpiso.

Nacrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri Martinu Vrečko v Zegru, pošta Planina, železni. postaja St. Jurij ob južni železnici ali Grobelno.

Podjetniku se proti odškodnini posodi event. proda okrog 600 m poljske železnice z dvema vozovoma, 50 novih krampov in 80 novih lopat.

Okrajni odbor v Kozjem.

Natečaj.

Brzojavni državni železnice u Sarajevu potreban je jedan inženjer kemikar za ispitivanje železničkih materijala.

Natečaj se mogu samo obsovlenti tehničkog fakulteta, koji poznaju srpsko-hrvatski jezik. Prednost imaju oni, koji su već bili u praksi a osobito vršili ispitivanje železničkih materijala.

Natečajelji bez prakse se namješčaju u X. činovnom razredu, a drugi prema praksi počam sa IX. čin. razredom sa svim sistemiziranim berivima i to jednu godinu provizorno, a kada se pokažu sposobnim za službu, definitivno.

Molbi treba da prilože:

- 1.) svjedodžbe o svršenim naukama,
- 2.) domovnicu ili koji drugi dokument, koji može pravovajano dokazati, da su pripadnici kraljevine S.H.S.,
- 3.) liječničku svjedodžbu,
- 4.) svjedodžbu moralnog ponašanja od nadležne političke oblasti.

Propisno biljegovane molbe imaju se da upute direkaciji državnih železnica u Sarajevu najkasnije do 15. aprila 1921.

Nabavka drva.

Na osnovu naredjenja gospodina Ministra vojnog i mornarice E. br. 600 od 23. januara tek. god. održaje se u kancelariji Intendanture Komande Potiske divizijske oblasti u Subotici. Paševica ulica broj 7 i u komandama mesta dolo označeni garnizona jednovremeno na dan 1. aprila ove godine

pismena ofertalna licitacija

za nabavku i isporuku 29.681 kubnih metara gorivih drva po propisanim uslovima, koji se svakoga radnoga dana mogu videti u intendanturi ove komande i u komandama mesta dolo označeni garnizona.

Drva se imaju izporučiti u kvartovima do utvrdjenih rokova franko postavljeno u skladu sa garvizom i to:

Subotica	ukupno 5943 kubnih metara
Petrovaradin	16283
Sombor	4916
Vel. Kikinda	2545
Vel. Bečkerek	5400

Pravo na ovu licitaciju imaju pivenstveno podanici Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca koji polažu 10%, od vrednosti pogodjenih drva, strani podanici polažu 20%, od vrednosti drva u gotovom novcu, državnim i državnim garantovanim hartijama od vrednosti ili garantom pismu koga novčanog zavoda, u Kraljevini SHS propisno registriranom kod Bankarskog Odsaka Glavnog Državnog računovodstva.

Oferti imaju biti podnešeni označenoga dana od 11. časova odredjenoj komisiji koja će ih samo do ovog vremena primati, moraju biti u zapečaćenom zavoju, snadevenim takom od 10 dinara. U svakom ofertu ponudjač mora izjaviti, da su mu uslovi poznati.

Oferti se mogu podneti ili jedan za sve garnizone ukupno ili posebno za svaki garnizon bilo ovoj Komandi bilo Komandama mesta označenih garnizona, kod kojih će se takodje licitacija održati. Na svakom ofertu mora biti označeno: Ponuda za isporuku drva — komandi Potiske divizijske oblasti.

Najpovoljnije ponudjač ostaje u obavezi prema ovoj Komandi a ova Komanda prema njemu onda kada isporuku odobri Gospodin Ministar vojni i mornarice.

Pozivaju se zainteresovani, da na ovu licitaciju dodju.

Jz kancelarije intendature komande Potiske divizijske oblasti br. 2996, 22. februara 1921. god. u Subotici.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Podružnice:

Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.

LJUBLJANA - STRITARJEVA ULICA 2.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Prodaja srečke razredne loterije.

Telef. štev. 261 in 413.

Brzojavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavica K 50,000.000.

Rezervni zakladi K 45,000.000